

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
YAŞLILARIN HAYATIN ÇEŞİTLİ
ALANLARINDA YAŞADIKLARI
SORUNLARIN ARAŞTIRILARAK
ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN
BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN
MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

**(10 / 1428, 2953, 3030, 3049, 3330, 3757, 4665, 4850,
5742, 5743, 5980, 5981, 5982, 5983, 5984, 5985, 5986,
5987, 5988, 5989, 5990, 5991, 5992, 5993, 5994, 5995,
5996, 5997, 5998, 5999)**

**3'üncü Toplantı
16 Haziran 2022 Perşembe**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Erol Kaya'nın Komisyonun önceki toplantılarına ve bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

III.- SUNUMLAR

1.- Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürü Sabahattin Dülger'in, Bakanlık olarak yaşlılarla ilgili yürüttükleri faaliyetler hakkında sunumu

2.- SGK Başkan Yardımcısı Lütfi Aydın'in, Kurumca yaşlılara sağlanan hizmetler ve iyileştirmeler hakkında sunumu

**YAŞLILARIN HAYATIN ÇEŞİTLİ ALANLARINDA YAŞADIKLARI SORUNLARIN
ARAŞTIRILARAK ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

**(10 / 1428, 2953, 3030, 3049, 3330, 3757, 4665, 4850, 5742, 5743, 5980, 5981, 5982, 5983, 5984,
5985, 5986, 5987, 5988, 5989, 5990, 5991, 5992, 5993, 5994, 5995, 5996, 5997, 5998, 5999)**

3'üncü Toplantı

16 Haziran 2022 Perşembe

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Yaşlıların Hayatın Çeşitli Alanlarında Yaşadıkları Sorunların Araştırılarak Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu 14.40'ta açıldı.

Komisyon Başkanı Erol Kaya, Komisyonun önceki toplantılarına ve bugünkü gündemine ilişkin açıklama yaptı.

Milli Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürü Sabahattin Dülger tarafından, Bakanlık olarak yaşlılarla ilgili yürüttükleri faaliyetler;

SGK Başkan Yardımcısı Lütfi Aydın tarafından, Kurumca yaşlılara sağlanan hizmetler ve iyileştirmeler;

Hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, saat 16.45'te toplantıya son verildi.

16 Haziran 2022 Perşembe

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.40

BAŞKAN: Erol KAYA (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: İbrahim Halil FIRAT (Adıyaman)

SÖZCÜ: Lütfiye Selva ÇAM (Ankara)

KÂTİP: Abdurrahman BAŞKAN (Antalya)

BAŞKAN EROL KAYA – Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kıymetli arkadaşlar, yaşlılıkla ilgili Komisyon toplantımıza kaldığımız yerden devam ediyoruz.

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Erol Kaya'nın Komisyonun önceki toplantılarına ve bugünkü gündemine ilişkin açıklaması

BAŞKAN EROL KAYA – İki hafta önce Aile ve Sosyal Hizmet Bakanlığımızdan yaşlılarımıza yönelik başta evde bakım hizmetleri olmak üzere huzurevleri ve gündüz bakımıyla ilgili detayları dinledik. Yine aynı şekilde geçen hafta Sağlık Bakanlığımızdan yaşlılarımıza yönelik sağlık hizmetleri ve bütçeden ayrılan özellikle rakamları -onlardan- öğrendik. Kızılayımızdan gelen değerli uzmanımız, yaşlılara verilen hizmetin çeşitliliği ve farklılıklarıyla ilgili önemli farklılıkların ve değişikliklerin olması gerektiğini ifade etti bize.

Kıymetli arkadaşlar, az evvel de espri olsun diye söylediğim gibi, yaş ile yaşlılığın aynı olmadığını daha kalın çizgilerle çizmemiz gerekir. Biyolojik yaş ile psikolojik yaş daha net ayırmamız gerekiyor; buna sadece bizim değil, bu ülkenin ihtiyacı var ve özellikle kanunlara bakışımızda da buna ciddi anlamda ihtiyacımız var çünkü 65 yaş üzerindeki çok tecrübelilerimizden maalesef istifade edemiyoruz. Medeniyet olarak bilgeliği yaşlılıkla simgeleyen bir kültüre sahibiz. Yaşı yaşlılık olarak algılamak tarih boyu insanlığa ışık tutan bilim adamlarına, filozoflara, mimarlara, mühendislere, tabiplere, daha nicelerine haksızlık olur. Mimar Sinan Selimiye'yi bitirdiğinde herhâlde 80'li yaşlarındaydı. Aziz Sancar'ın Nobel Edebiyat Ödülü'nü aldığı yaşı 69. Eflatun veya Farabi gibi, en kıymetli eserlerin ileri yaşlarda verildiğini hepimiz biliyoruz. Dilimize gelen “Gençlik öğrenme, yaşlılık uygulama dönemidir.” sözü de bunu çok iyi anlatmaktadır. Asıl yaşlılığın aklımızı kullanmayı bıraktığımızda başladığının da altını çizmek isterim.

Sözü fazla uzatmadan bugün Millî Eğitim Bakanlığımızdan gelen değerli bürokratlarımıza ve SGK'den gelen kıymetli arkadaşlarımıza öncelikle “Hoş geldiniz.” diyorum.

Sabahattin Hocam, sizinle başlıyoruz. Süreniz yirmi dakikadır. İfade etmek istediklerinizi soru-cevap kısmında da söyleyebilirsiniz.

Buyurun.

III.- SUNUMLAR

1.- Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürü Sabahattin Dülger'in, Bakanlık olarak yaşlılarla ilgili yürüttükleri faaliyetler hakkında sunumu

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Çok Kıymetli Komisyon Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli milletvekilleri; öncelikle davetiniz sebebiyle teşekkür ediyor, hepinizi saygı, sevgi ve muhabbetle selamlıyorum.

İzniniz olursa kısaca Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün misyonu ve vizyonuyla söze başlamak istiyorum çünkü bu yapılan çalışmaların içeriğini çok daha net anlamamıza da yardımcı olacaktır kanaatindeyim. Çağın gereksinimleriyle örtüşen şekilde öğrenen bireyden öğrenen topluma dönüşme hedefiyle, beşikten mezara kadar rehberlik hizmeti sunan, bireyin bilgi, şuur ve yetkinliklerini geliştirerek insanlığın kalkınmasında sorumluluk almasını destekleyen, belgelendirilebilen, izlenebilen ve kaliteli eğitimler sunmayı hedefleyen bir Genel Müdürlük. Vizyonumuzu mümkün olduğunca geniş tuttuk. Hayata mutlu bireyler hazırlamak için her zaman her yerde ve herkes için eğitimi hedeflemiş bir Genel Müdürlük. Türkiye genelinde 998 tane halk eğitim merkezimiz var, 29 tane de olgunlaşma enstitümüz var ve bunlar ara tatil, yaz tatili gibi aralıklar düşünmeden ve planlamadan yıl boyunca her yaş grubundan insanlara fayda sağlama gayretiyle çalışıyorlar.

Yaşlılarla ilgili yürütülen faaliyetleri 4 başlık altında topladık. Birincisi, açılan kurslar; ikincisi, sürdürülen projeler; üçüncüsü, protokoller ve ilgili birimlerle yapılan iş birlikleri; sonuncusu da açık öğretim faaliyetleri. 2022 yılının ilk beş aylık döneminde Türkiye genelinde 45-64 yaş arası 189.258 erkek, 510.535 kadın olmak üzere toplam 699.793 kursiyere ulaşılmış. 65 yaş üstünde toplam ulaştığımız kursiyer sayısı beş aylık dönemde 67.475. 65 yaş üstü için de şunu söyleyebilirim, büyük bir kısmı kadınlardan oluşuyor. Yıllar bazlı sürece bakıldığında biraz daha net rakamlar görülecektir. 45-64 yaş arasında toplam kursiyere göre yararlanma oranımız 2020 yılında yüzde 16; 2021 yılında yüzde 15; bu sene beş aylık dönemde yüzde 12 oranında insanımız bu kurslardan yararlanmış. Bugün itibarıyla 5 milyon 842 bin kursiyer Türkiye genelinde halk eğitim kurslarından faydalanmış, bunların 767.268'i 45 yaş ve üzeri.

Yine, burada, son üç yılın istatistikleri görselimize yansıdı. 45 yaş üzeri grupta katılım oranı daha fazla, 45-65 yaş grubunda, bu yaş grubunun yüzde 92'si 45 yaş üzerindeki kursiyerlerimizden oluşuyor, yüzde 7'lik kısmı da 65 yaş üzeri katılımcıdan oluşuyor. Burada, salgın sürecinin yansımaları belki görebilmek mümkün. Bu sene ilk beş aylık dönemde, 2020 ve 2021 yılının yıl boyunca toplam kursiyer sayısına ulaştık.

Yaşlı nüfusun ilgi gösterdiği kurs çeşitliliği ağırlıklı olarak, okuma yazma kursları, Kur'an-ı Kerim öğrenme, özellikle köy türü yerleşkelerde arıcılık, tarım ve hayvancılığa yönelik kurslar ciddi anlamda ilgi görüyor, el sanatları, özellikle şehir merkezlerinde emeklilik sürecini yaşayanlardan bayanların ağırlıklı olmak üzere yoğun bir şekilde talep ettiği, nakış, örgü, işleme, tekstil gibi kurslar etkin, giyim, üretim kursları, ebru, resim gibi sanatsal faaliyetler ve tasarım kursları, atık kâğıt ve muhtelif ambalajlardan aksesuar yapımı ve dijital okuryazarlık. Dijital okuryazarlığa birazdan geleceğim, bu noktada devam eden bir projemiz de var, açık söylemek gerekirse önemsedığımız alanlardan bir tanesi.

65 yaştan 45 yaşa indikçe, bu tabloda görüldüğü gibi, sunuda görüldüğü gibi, kurslardaki talep farklılıkları da değişebiliyor. Kalorifer ateşçiliği, bilişim teknolojileri, emlak danışmanlığı, hijyen eğitimi ve yabancılara dil kursu, etkileri daha da artıyor. Burada biraz daha istihdam merkezli ve alanda faaliyet gösterme merkezli etkinlikler ön plana çıkmaya başlıyor Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı kurslarda.

Okuma yazma kurslarına katılımın, bu yıl itibarıyla TÜİK verilerine göre, öncelikle yüzde 3'lük dilimlerden yüzde 3'ün altına oransal olarak düştüğünü söyleyebilirim. 46-64 yaş arasında 1'inci kademe okuma yazma kursuna katılanlar, 2018 yılından bugüne kadar, 263.239; 65 yaş üstü okuma

yazma kursuna katılanlar da 96.494; kadın katılımcı sayısının bariz bir şekilde fazlalığı sunuda görülebiliyor. 2'nci kademe okuma yazma kursuna katılım da 46-64 yaş arasında 24 bin; 65 yaş üstünde de 2.574 olarak şekillenmiş durumda.

“Açıldığı Yerlere Göre Kurslar” diye bir konu başlığı belirlemek istedik. Burada, öncelikle şunu söylemem gerekiyor: Biz vizyonumuzda da ifade ettiğimiz gibi, her yerde kurs açmaya hazırız. Köylerde muhtarlıkların görüşme odaları ya da köy toplantı merkezleri, iller, okullar, cezaevleri, huzurevleri gibi farklı alanlarda, talep doğrultusunda kurslar açıyoruz yıl boyunca. Burada, özellikle yaşlıların Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığıyla uyumlu bir şekilde bir arada kaldığı huzurevleri örneğini verme ihtiyacı hissettik. Sadece 2022 yılında beş aylık süre içerisinde 5.215 kişi bizim halk eğitim merkezleri tarafından açılan kurslarımıza katılmış. Bunlarda da çok farklı kurs çeşitlilikleri var. Örneğin Manisa’da bir ilçemizde 100 yaşında bir vatandaşımız dijital okuryazarlık kursuna şu an katılmış durumda ve devam ediyor, bunları da görebilmemiz mümkün. 100 yaşında da demeyelim, iki ay sonra sanıyorum 100 yaşını doldurmuş olacak, 1922 doğumlu. Bizdeki en yaşlı kursiyer de Manisa Gördes’teki bir vatandaşımız.

Burada huzurevlerindeki kursiyerlerin katılımı noktasında cinsiyetler arasında fark tamamen azalıyor; 2.567 erkek, 2.648 kadın kursiyer var katılımcı olarak. Şunu belirtmekte de fayda var sanıyorum: Oran noktasında planlamayı daha doğru yapabilme adına bizim genel kurslarımıza katılımda yüzde 68 civarı kadın kursiyerimiz, yüzde 32 civarı da erkek kursiyerimiz var; şu anki ortalamamız bu.

BAŞKAN EROL KAYA – Bir daha rakamı alabilir miyiz?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Yüzde 68 kadın, yüzde 32 erkek; yaşlılarla ilgili değil, toplam kursiyer sayısının dağılımı. Buradaki eşitliği onunla kıyaslama adına özellikle ifade etmek istedim Başkanım. Huzurevlerinde 2.567 erkek, 2.648 kadın kursiyerimiz var bugün itibarıyla.

Peki, huzurevlerinde tercih edilen kurslar neler, açılan kurslar ağırlıklı olarak? Dijital okuryazarlık-temel seviye, geri dönüşüm ve sıfır atık, ahşap süsleme –çünkü onlar fiziki hareketleri sağlayan, kas gelişimlerini veya ayakta durmalarını da sağlayan faaliyetler aynı zamanda- Kur’an-ı Kerim ve elifba okuma yine var, voleybol -sportif faaliyetlerden, mümkün olduğunca daha rahat hareket etmelerini sağlayan- drama, yine, el becerilerini geliştiren kâğıt rölyef yapımı ve dekoratif tablo yapımı kursları huzurevlerimizde yoğunluklu olarak tercih ediliyor.

1 Ocak 2022 tarihinde başladığımız bir proje Yetişkinlerin Eğitimi Projesi (YEP6) ve -o da tevafuk oldu- yaşlıların eğitimiyle alakalı iki yıl devam edecek bir çalışma bu. Ne şekilde eğitilebilir, eğitimlere katılımları ne şekilde olur, hangi alanlarda eğitim ihtiyaçları var, teknolojiye uyumları ve uyum düzeyleri ne, neler yapılabilir; bunların planlandığı ve tasarlandığı bir etkinlik olacak. Projede iki temel amacımız var: Yetişkin ve yaşlıların aktif vatandaş olarak topluma katılımının sağlanması, bununla ilgili çıktıları analiz edeceğiz. Sağlıklı yaşlanma ve teknolojiye uyum ile karşılaştıkları sorunların ve çözüm yollarının ortaya konması hedeflerini bu proje kapsamında açığa çıkardık.

Bu görsel bence önemli. Yetişkinlerin internet kullanım oranı yüzde 82’lerde, çok yüksek ancak teknoloji kullanım oranında düşüş var. Nasıl diyelim? İnternet üzerinden aldanmaya çok müsaitler, bununla ilgili eğitim düzeyleri yeterli değil veya e-devlet üzerinden işlem sürdürebilmeleri zor. Bu, şunu da gösteriyor belki: Biraz daha sosyal medya kullanımı merkezli internet kullanıcıları yetişkinler üzerinde var. 2015 yılında yüzde 17,2 olan 55-64 yaş grubunda internet kullanan oranı 2021 yılında yüzde 58,6’ya yükselmiş. Yine, 2015’te yüzde 5,6 olan 65-74 yaş grubundaki internet kullanımı 2022’de yüzde 32,5’a yükselmiş. Bu detay da önemli. Sanıyorum bizim projemizin çıktılarında önemli kullanımlardan bir tanesi olacak.

Bu YEP6 projesindeki paydaşlarımız Türkiye Belediyeler Birliği, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ankara Üniversitesi Yaşlılık Çalışmaları Uygulama ve Araştırma Merkezi (ASAM) ve farklı üniversitelerden değişik akademisyenlerle bu proje kapsamında iş birliği yapıyoruz.

Bir de Genel Müdürlüğümüz bünyesinde faaliyetlerini yürüten açık öğretim okulları var, açık öğretim ortaokulu, açık öğretim lisesi, mesleki açık öğretim ve açık öğretim imam-hatip okulları olmak üzere. Burada da yaş gruplarını verme ihtiyacı –açık söylemek gerekirse- hissettik. 45-64 yaş arası 94.023 kayıtlı öğrencimiz var bugün itibarıyla. Onların dağılımı şöyle: 17.477’si ortaokulda okuyor, açık öğretim lisesinde 71.254, açık öğretim imam-hatipte 2.236, mesleki açık öğretimde de 3.056 kişi eğitim görüyor. Burada hemen bir tanımlama yapmak gerekiyor, açık öğretim imam-hatipte ve mesleki açık öğretim lisesinde uzaktan eğitimle yapılan derslerin dışında, aynı zamanda, okulları ilgilendiren meslek dersleri yüz yüze olarak gerçekleşiyor. 65 yaş üstünde açık öğretim ortaokulunda 134, açık öğretim lisesinde 578, açık öğretim imam-hatipte 22, mesleki açık öğretim lisesinde de 13 “öğrencimiz” var çünkü açık öğretim de bir öğrenim kurumu. Burada şunu söylemekte de fayda var: Öğrenci statüsündeler, bulundukları illerde imkânlardan faydalanma durumunda öğrenci olarak tanımlamada bulunuluyor bu kişilerle alakalı. Açık öğretim kurumlarındaki en yaşlı öğrencimiz 85 yaşında, o da sanıyorum, açık öğretim lisesindeydi.

Başkanım, bize bu fırsatı verdiğiniz için sizin nezdinizde Komisyonun değerli üyelerine tekrar teşekkür ediyor, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN EROL KAYA – Çok teşekkür ediyorum.

Soruları şimdi alalım.

Cihangir Bey, buyurun.

NAZİR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Teşekkür ederiz bu gayet güzel sunum için, elinize sağlık.

Şunu merak ettim: Birçok kurs ve eğitim çalışmanız var, Türkiye’de düşük olan şey “sağlık okuryazarlığı” dediğimiz şey yani kendi sağlığı hakkında bilgi sahibi olma ve bunun bilgisine ulaşma meselesi. Bu konuyu düşünüyor musunuz? Koymamanızın özel bir nedeni mi var? Biraz bilgi almak isterim.

Teşekkürler.

BAŞKAN EROL KAYA – Mustafa Bey, buyurun.

MUSTAFA ESGİN (Bursa) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Genel Müdürüm, çok teşekkür ederiz, bence de çok tatminkâr bir sunum oldu.

Aslında Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü bizim çok iyi bilmediğimiz bir Genel Müdürlük ancak sunumda da gördüğümüz gibi bizim Komisyonumuzu yakından ilgilendiren ve bu noktada, gerçekten, bundan sonraki projeksiyonlarımız açısından da son derece stratejik bir birim olduğunu düşünüyorum ben.

Burada tabii, özellikle huzurevlerinde ve cezaevlerinde biraz daha hayatın dışında, farklı bir yaşam var. Açıkçası, ilgilenmediğiniz zaman da orada ne olup bittiğini çok iyi bilmiyorsunuz. Bu noktada da tabii, zorlu bir süreç geçirdik, Covid sürecinde, yaklaşık iki buçuk yıllık bir süreçte aslında çok iyi de bilinmeyen bir şey var, dünyadaki huzurevlerinde, cezaevlerinde çok sayıda, çok önemli oranda, yüksek oranda vefatlar oldu. Bu noktada, Türkiye’nin bir başarı hikâyesi de bu huzurevlerindeki ve cezaevlerindeki uyguladığı sistem ve politikalar neticesinde gelişmiştir. Bu çerçevede, elbette ki hayata kazandırma, hayattan koparmama adına yapılan bu çalışmalar kıymetli. Bunu daha inovatif hâle

getirecek ve orada izole değil de hayatın içinde kesişmeyi sağlayacak -mesela, işte cezaevleriyle ilgili tematik cezaevleri yönünde adımlar atılıyor- geleceğe dönük bir projeniz var mı, özellikle huzurevleri bağlamında? Ben bunu sormak istedim.

Tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EROL KAYA – Arife Hocam, söz sizde, buyurun.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Ben de Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürümüze sunumu için teşekkür ediyorum.

Dijital okuryazarlık için bizim de -Ankara Milletvekiliyim ben- Altındağ Belediyemizde yapılan sizin anlattığınız o proje kapsamında çok güzel bir dijital okuryazarlık kursu vardı ve Belediye Başkanımız çok başvuru olduğunu söylemişlerdi, akıllı telefonunu alan herkes oraya gelmiş. Gerçekten bunlar önemli çünkü hayatı kolaylaştıran işleri de yaş ne olursa olsun, öğrenmek istiyorlar. O öğrenme azmini de bizim kırmamak için destek olmamız bu nedenle çok önemli. Teşekkür ediyorum, bence güzel bir proje.

Şimdi, sağlık okuryazarlığı da çok önemli -vekilimizin söylediği gibi- akılcı ilaç kullanımı çünkü geçen toplantılarda da dinledik, 10'un üzerinde ilaç kullanıyorlar. Yani bunları nasıl kullanacaklarını belki 65 yaşın erken döneminde öğretirsek hiç değilse ilerleyen zamanlarda bunlar bir alışkanlık hâline gelebilir. Bunu da projenizin içine almanızı özellikle Bakanlığımızla da konuşursanız onlar size destek olacaktır. Yani bilinçlendirme adına sağlık okuryazarlığı yapılabilir yaşlılar için çünkü sahada gördüğümüz en büyük sorunlardan biri de bu.

Ben şunu öğrenmek istiyorum: Hani, üniversiteler adına -gerçi, belki davet edeceğiz ama- yüksekokul ve lisans okumak serbest olduğu için -sınavsız okuyabiliyorlar- bunlarla ilgili bilginiz var mı? Onu öğrenmek istiyorum. Bir de başvuru şartları var mı? Bu kurslara çok rahat gidiyorlar mı?

BAŞKAN EROL KAYA – Hocam, biz sorunuza anlayamadık. Üniversitelerle ilgili bir şey...

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Lisans ve yüksekokul okumaları mümkün mü? Çünkü hep açık liseye kadar bu mesleki eğitimi de alabiliyorlar.

BAŞKAN EROL KAYA – Ha, normal...

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Evet yani istedikleri bir dalda lisans yapabiliyorlar sınava girmeden. Bununla ilgili de...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Vekilim, açık liseden mezun olanlar için diyorsunuz, değil mi?

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Yok, hayır, normal, 2'nci üniversite okumak isteyen yaşlı bir kişi başvurabiliyor mu? Yaş kaç olursa olsun başvurabiliyor mu? Şimdi, bizim grubumuzdan dolayı 65 yaş ve üstünde var mı diye merak ediyorum ben, Komisyonumuzdan dolayı. Böyle sayılar var mı elinizde? Onu merak ediyorum.

Başvuru için de şartlar var mı? Bu kurslar için ne tür şartlar isteniyor? Onu da bilgilendirme için öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN EROL KAYA – Ben de teşekkür ediyorum.

Arkadaşlar, başka mikrofonu yanan görmedim.

Hocam, buyurun, size söz verdim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Vekillerimize de çok teşekkür ediyorum. Açıkçası, bazı eksik kalan noktaları tamamlama fırsatı da oldu benim için.

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğündeki program planlamaları çok esnek ve hareketli. Sadece şunu söyleyebilirim: Ben göreve başladığımda 3.780 civarı kurs programımız vardı, şu an 3.815. Talebe göre biz ilave kurs çeşitliliğini artırabiliyoruz, hızlı bir şekilde açabiliyoruz. Mesela, en son -yanlış hatırlamıyorsam- Antalya’da bir talep geldi millî çalgılardan, bu bölgenin yerel çalgılarından cura eğitimiyle alakalı ve bir program hazırlayıp biz alana sunduk ve bütün Türkiye şu an kullanıyor. 73 alanda 3.815’ti son rakam çünkü günlük imzaladıklarım da oluyor; az önce yaz etkinlikleriyle ilgili bir programı imzalayıp geldim, bu şekilde değişkenlik de gösteriyor. Bunların içinde, Değerli Vekilim, sağlık okuryazarlığıyla ilgili programlar da var. Mesela, en son hazırladığımız bir aile okulu projemiz var, kırk dört saatten oluşan bir etkinlik bu. Şu an pilot uygulamasını yapıyoruz ve açık söylemek gerekirse, salgın sürecinde çok ciddi ihtiyaç olduğunu biz alanda gördük, velilerin çok güçlü bir ragbeti var ve neredeyse bir ay içinde 40 bin kişiye, 40 bin veliye ulaşılabildi. O eğitimi verecek kişiler de ayrıca özel bir eğitimden geçiriliyor. Önümüzdeki hafta Mersin’de bir grup eğitimi daha devam edecek. Orada 48 farklı konu başlığı var; aile içi iletişim bunlardan biri, bağımlılıkla mücadele bunlardan biri ki sadece uyuşturucu anlamında da biz bunu kullanmıyoruz, teknoloji de bu süreç içerisine dâhil, bunlardan bir tanesi de obezite ve sağlıklı yaşam süreci. Mümkün olduğunca, yaş ayrımı gözetmeksizin sağlıkla ilgili planlamaları bütün etkinliklerimize almaya çalışıyoruz. Her 2 vekilimin de bu noktadaki önerisi benim için değerli oldu. Belli bir yaş grubundan sonra farkındalık oluşturmamız gerekiyor. “Bakın, bizde bu programlar da var. Gelin, sizin de buna ihtiyacınız var, birlikte yönetilebilelim.” dememiz gerekiyor organizasyonda; bunu da dikkate alacağız.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Sağlığı ilave paket olarak da koyabilirsiniz.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Var, var.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Birazcık şöyle, zorlama demeyeyim de ısrarlı öneri.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Anladım, anladım. Onunla ilgili gereği yapıp huzurevleri ve cezaevlerindeki süreç hakikaten ilgili bakanlıklarla da çok uyumlu bir şekilde yürütülüyor. Salgın süreci sonrası huzurevi sakinlerinin oradan çıkıp başka bir alana yönlendirilmesiyle ilgili izin süreci Millî Eğitim Bakanlığımız üzerinden yürütmeyecek açıkçası ama ben ilgili bakanlıklarla da bunu görüşeceğim. Gerekirse gezerek öğrenme etkinlikleri içeren bir planlama da yapabiliriz biz. Yani yaşlıların hem şehri tanımasını -ve “nüzhət” diyelim, eskiler o ifadeyi çok keyifli kullanırlar “nüzhət” yani gezinti- aynı zamanda da öğrenme kültürünü ortaya çıkaracak bir program. Bu da bizim için iyi bir öneri oldu. Bir çıktı olarak değerlendirebileceğimizi düşünüyorum. Bakanlıklar arası eş güdüm gerektiren bir süreç olacaktır.

Burada bir şeyi eksik bıraktım, bence o da çok önemli. Özel eğitim öğrencilerimiz 27 yaşına kadar örgün eğitim kapsamında değerlendiriliyorlar. Daha sonrasında, bizim, özel eğitime ihtiyaç duyan bireylere yönelik 700’e yakın kurs programımız var. Her farklı engel türüne karşı geliştirilmiş planlamalar ve yaş grupları -çünkü onlarda yaş grupları da önemli- ve her yaş grubunda farklı anlatım gerçekleşiyor.

Engelli vatandaşlarımız... Normal şartlarda bizim kurslarımızın açılabilmesi için 12 kursiyer gerekiyor. Elzemse mülki amir onayıyla bu sayı 7'ye kadar düşürülebilir, iki durum hariç, birincisi; okuma yazma kursu. Okuma yazma bilmiyorsa ve ihtiyaç varsa 1 kişi de olsa biz ona kurs açıyoruz, devamı gelsin diye beklemiyoruz. İkincisi de; özel eğitime muhtaç bireylerin talebi, tek kişilik talep bile yeterli. Özel eğitimde bir başka uygulamamız daha var. Evinden çıkamıyorsa, bu sıkıntısı varsa biz o eve öğretmen görevlendirip istediği kursu -eğer ciddi bir atölye gerektirmiyorsa- almasını da sağlayabiliyoruz.

Değerli vekilimin kurslara başvuru şartlarıyla ilgili bir bilgilendirme isteği vardı. Mezuniyet, yaş, cinsiyet, ırk hiçbir şey aranmıyor. Bizde tek şart var -ben bunu hep söylüyorum- istekli olmak. Dolayısıyla, hakikaten halk eğitim merkezlerinde kursiyerler çok mutlular. İsteyerek geliyorlar ve gönüllü olarak bir şeyler öğrenebilme amacındalar. Halk eğitim merkezlerine müracaat ya da E-Yaygın Sistemi üzerinden e-devlet şifresiyle herhangi bir halk eğitimi işaretlemek suretiyle istediği kurs talebinde bulunabiliyorlar. Yeterli sayıya ulaşıldığında biz bireye dönüp "Şu tarihte kursumuz başlayacak, sizi ağırlamaktan mutluluk duyarız." diyebiliyoruz.

İkinci bir avantajımız daha var, onu söylemekte de fayda var. Bu dönemde açıkçası ciddi anlamda yaygınlaştırmayı düşünüyoruz. Sadece halk eğitim merkezlerine değil, sitelerdeki toplantı salonlarını, farklı uygulama alanlarını kullanmak suretiyle insanların bir araya gelip "Şu konuda eğitilmemiz gerekiyor." dedikleri her konuda biz onlara fayda sağlama amacındayız. Sayın Bakanımızın kursiyer sayısı noktasında hedefi bir yıllık 10 milyondur, gerçekleştirebilirsek bu ulaşılan en üst nihai sonuç olacak. Bugün itibarıyla da 5 milyon 842 bin rakamına ulaşmış bulunuyoruz, o sayıya da ulaşabileceğimizi ümit ediyorum.

Aldığım notlarda eksikim kaldı mı bilmiyorum ama sanıyorum görebildiğim bu.

Ben, tekrar, sorularınızla bana kurumumu daha açık, Bakanlığımızı daha açık anlatma fırsatı verdiğiniz için teşekkür ediyorum. Bakanımız ve Millî Eğitim Bakanlığı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN EROL KAYA – Müzeyyen Hanım, buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Öncelikle teşekkür ediyorum.

Ben, hem Millî Eğitim Bakanlığından hem de Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığından gelen misafirlerimize hoş geldiniz diyorum. Değerli milletvekillerimizi, Değerli Başkanımızı, çalışan tüm arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Mecliste konuşmam olduğu için biraz gecikmeli geldim, sunumuzu da kaçırmış olabilirim. Müdürlüğünüzün adını da çok beğendiğimi ifade etmek isterim; Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğü, gerçekten hepimizin ihtiyacı olan bir şey.

Ben şunu merak ediyorum: Sizin projelerinizle ilgili, bütçe konusunda sıkıntı yaşıyor musunuz? Hani, Millî Eğitim Bakanlığına verilen bütçenin kısıtlı olduğu konusunda genel olarak kamuoyunda da böyle bir şey var. Bütün okulların giderlerinin zaman zaman velilerden talep edildiği, hademelerin –"hademe" diyoruz biz hâlâ, "hizmetli" diyelim yeni adıyla- yeterli olmadığı, eğitimde birtakım kısıtların olduğunu bildiğimiz ortamda bu hayat boyu öğrenmeyle ilgili finans konusunda, bütçe konusunda sıkıntı yaşıyor musunuz projelerinizde?

BAŞKAN EROL KAYA – Arife Hocam "Eksik kalan bir şey var." demiştiniz.

Buyurun.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – “Üniversitelerle ilgili bir bilginiz var mı? Üniversite okuyabiliyorlar mı?” diye sormuştum.

Bir de bu sırada, siz anlatırken aklıma geldiği için eklemek istiyorum. Bunları, hani, bilgilendirme adına çünkü takip etmeleri... Evden çıkamayan insanlar çoğu yani mesaj yoluyla, SMS yoluyla en azından kursların açıldığını bilgilendirirsiniz; bir öneri olarak sunmak isterim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Teşekkür ediyorum.

İsterseniz eksik kalan kısmınızla başlayayım, doğru söylüyorsunuz, benim alanım değil ama bildiğimi söylüyorum. Üniversite sınavına girmede ve yerleşmede herhangi bir yaş sınırı yok; mezuniyetle ilgili şart var, lise mezunu olan herkes üniversite sınavına girip, yerleşip eğitim öğretimine devam edebilir, onu zaten siz de onayladınız. Açık liseden mezun olanlarımız da aynı, örgün eğitim kapsamındaki liselerden mezun olmuş gibi değerlendiriliyorlar.

Bütçe sıkıntısı sorusu... Öncelikle şunu söyleyeyim: Bizim için meselenin en değerli kısmı bu eğitimleri veren öğreticiler, gerek bizim kadrolu öğretmenimiz olsun gerekse usta öğreticiler olsun ders saati karşılığı kurslara giriyorlar. O ücretlerinin karşılanması... Talep oluştuğu biz kurslarımızı açıyoruz ve ücretlendirmede herhangi bir sıkıntı yaşamıyoruz. Bence işin en değerli kısmı zaten o, eğitim sürecinin devam edebilmesi.

Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğüne bağlı halk eğitim merkezlerine ihtiyaç ve talepleri doğrultusunda ödenek göndermeye çalışıyoruz. Ancak şunu da kabul etmek lazım: A Halk Eğitim Merkezi “Bu sene nakış kursumuz var, nakış atölyemiz var; giyim kursumuz var, giyim atölyemiz var; bilgisayar kursumuz var, bilgisayar atölyemiz var.” diyor. Ertesi sene bir grup bize gelip -şu an aklıma geldi- “Biz ebru kursu almak istiyoruz.” diyebiliyor. Onun ihtiyaçlarını da hızlı bir şekilde çözme noktasında gayret sarf ediyoruz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN EROL KAYA – Buyurun Sayın Şevkin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – İşin daimî olmaması, geçici bir süre olması, özlük hakları ve sosyal haklar konusunda bize çok sayıda şikâyetler geliyor bu usta öğreticilerden. Bu işin daimî kılınması, ihtiyaç olduğu yere göre öğretmenlerin sevgi konusunda bir çalışmanız var mı? İşin doğrusu, bir hak kaybı var. Diyelim ki kurs altı aylıksa herhâlde sadece o kadar sürede... İŞKUR üzerinden mi...

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Hayır, biz kendimiz; okullardaki ücretli öğretmenlik gibi kendimiz ücretlerini ödüyoruz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Yani bu daimî olmadığı için bir sıkıntı var Hocam. Yani bununla ilgili, daimî olması konusunda, daimî kadro... Onların suçu değil çünkü sürekli kursun olmaması ve bu konuda bize çok şikâyet geliyor, onu da buradan ifade etmek isterim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Notumu aldım, teşekkür ediyorum. Bize de yansıyan şeyler var ama Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün dinamik bir yapısı var. İşte, giyim, giyim öğretmenliği... Ben bu sene bin saatlik bir kurs açtım, seneye kaç saatlik kurs açacağımı bilmiyorum, olup olmayacağını da bilmiyorum. O yüzden, talebe göre hareket edilmesi gerekiyor yani “dinamik bir süreç” dememin aslında sebebi de bu ama aynı alanda kurs açılıyorsa bir kursu bitiren usta öğretici zaten peşinden diğer kursa tekrar başlıyor ama ücretlendirme ders saati ücreti karşılığı.

Değerli Vekilim, öneriniz değerliydi. Bir mesaj sistemiyle ulaşmaya çalışacağız. Bu farkındalığı oluşturmamız gerekiyor, doğru söylüyorsunuz.

BAŞKAN EROL KAYA – Hocam, bu mesajı ben de çok önemsedim. Bence bir çalışın da bir pilot uygulama yapın, biz de görelim.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Yapacağız, çok değerli bir uygulama.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Hocam, bir şey sorabilir miyim?

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Başkanım, yirmi dakikalık sürede kusur bende değil değil mi artık?

BAŞKAN EROL KAYA – Estağfurullah, yo, yo, hayır. Sizin sorulardan sonrasında şeyiniz yok, rahat olun Hocam.

Cihangir Bey, son soruyu ben gene kendime saklayayım, buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Buyurun Sayın Vekilim.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Şunu samimiyetle öğrenmek istiyorum: Her kursu her sene veya her dönem ilan ediyor musunuz? Yani şunu söylemek istiyorum: Yoksa hocaya göre mi bir kurs oluyor yani işe göre mi... Bu önemli bir konu; sabit bir kadro oluşturmanız, hatta orada, içeride bir eğiticiler ekolü ya da okulu, havuzu oluşturmanız ve onları güvence altına almanız tabii... Yani bunu ben samimiyetle merak ediyorum. Mesela “Kıyafet açıyorum.” diyorsunuz, neye göre açıyorsunuz; hoca mı size “Açalım.” diyor, yoksa bin kişi size mektup mu yazıyor, 65 yaş üstü bin kişi ve “Bunlara bir kıyafet açalım.” mı diyorsunuz? Yani bir sisteminiz var mı ve sisteminizi neye göre işletiyorsunuz, bu da merak konusu.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN EROL KAYA – Bir saniye Hocam, Semiha hocamın da...

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Sayın Başkanım, kayıtlara girmesi için, ben de sahayı takip eden AK PARTİ Ankara Vekili olarak bir örnek söylemek istiyorum.

BAŞKAN EROL KAYA – Bir saniye hocam, Semiha Hanım’a söz verdim.

Semiha Hanım, buyurun.

SEMİHA EKİNCİ (Sivas) – Teşekkür ediyorum Kıymetli Başkanım.

Komisyonumuzun kıymetli üyelerini ve kıymetli bürokratlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Müzeyyen Vekilimizin de söylediği gibi Genel Müdürlüğümüzün ismi cidden cezbedici ve sahada da isminin karşılığını yapıyor.

Kıymetli Müdürüm, ben şunu sormak istiyorum: Özellikle son dönemlerde nüfusumuz yaşlanıyor ve doğal afetler de gün geçtikçe artıyor. İşte, son bir hafta on gün içerisinde ülkemizin birçok bölgesinde doğal afetler, seller oluştu. Bizde de büyüklerimiz genelde zemin katlarda veya sele maruz kalacak alanlarda yaşıyorlar. Burada, eğer müfredatımızda varsa bilgi, yok ise ilk yardım ve bu doğal afetlere karşı nasıl davranmaları gerektiği noktasında da müfredatımıza alır isek faydalı olabileceğini düşünüyorum.

Tabii ki biz AK PARTİ hükümetlerimiz döneminde Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde son yirmi yılda en büyük bütçemizi Millî Eğitime ayırıyoruz hem okullarımızın fiziki ortamda yenilenmesi hem öğretmenlerimizin hem de bu tür kurslardan vatandaşlarımızın faydalanması adına. Sizin de sunumuzdan anladık ki ayırdığımız bütçeler doğru yere gidiyor. Ben çalışmalarınızdan dolayı teşekkür ediyorum, başarılar diliyorum.

Kıymetli Başkanım, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EROL KAYA – Ben teşekkür ediyorum.

Arife Hocam, buyurun.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Biz de AK PARTİ vekilleri olarak gerçekten, sahada halk eğitim merkezlerini gördüğümüz zaman Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürlüğünün ne kadar aktif çalıştığına bizzat şahitlik ediyoruz ve vatandaşlarımızın, özellikle kurslarla ilgili geri dönüşleri çok iyi ve bunları gerçekten her toplantılarda dile getiriyorlar ve mümkün olduğu kadar onlar için bir sosyal ortam oluyor aslında. Bu kurslarda tanıştıkları yeni arkadaşlar, hep birlikte hareket edebilmenin mutluluğu, grup oluşturmanın mutluluğu onları bence psikolojik olarak da rahatlatıyor. O yüzden mümkün olduğu kadar her yıl bütçemizi daha da arttırarak onlara hizmet etmeye devam etmemiz gerekir diye düşünüyorum.

Bir de şey, bütçe konusunda siz söylediniz, zaten kadrolu öğretmenlerimiz var ve gerekirse de ekstradan ücretli öğretmen kullanıyoruz ama onların da bize geri dönüşlerinde bu yaşlılarla olsun... Tabii, 45 yaşın üstünde gidiyorlar genelde, genç yaş grubu evde çocuklarından dolayı giremediği için 45 yaş üstü daha çok gidiyor.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER - Uygun mudur bilmiyorum ama uygun görürseniz sadece bir oran vereyim: Ara Yüzde 32'si 23-45 yaş arası bu yılki kursiyerlerimiz.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) - Şimdi Sivas Vekilimiz Semiha Hanım da söyledi, ben de notlarımı özellikle "ev kazaları" diye bir not aldım. Burada da 2 ortopedist hocamız var. Geçen dönemde de konuştuk, özellikle bu yaşlarda kalça kırığı çok önemli bu popülasyonda. Ev kazaları hakkında da bence, hani ne tür kazalarla karşılaşabilirler? Bunları öğretmek adına evlerini tadilat yaptırırken, banyoya, tualete ne tür şeyler alacaklar; zemin seçimi, halı seçimi olsun. Hani, bunlar gerçekten çok basit bilgiler bize göre ama hayat ilerledikçe o yaşta yeniden bir düzenleme yapmak gerekiyor, ev ortamını değiştirmek gerekiyor yani 65 yaş sonrası bir dekorasyon değişikliği gerekebilir evde, bunları öğretebiliriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EROL KAYA - Çok teşekkür ediyorum.

Cevap verirken, bir şey de merak ettim yani Arife Hoca'nın sorusunu ben biraz başka da anladım. Ya böyle üniversitede okumak isteyen 65 yaş üstü olanlar için dünyada şey var mı yani böyle bizim kıstaslardan imtihana girmeden işte davet edip filan yani bu tecrübeyi iki nesli bir arada şey yapmak gibi böyle bir örnek var mı dünyada? Merak ettiğim için soruyorum.

Buyurun.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER - Yani cevap vermeye kalkarsam Sayın Başkanım, yanlış cevap verebilirim. Benim alanım dışı üniversite. Daha net bir ifadeyi kullanmak belki daha doğru olur. Bir yanlışlığa sebep olmak istemem.

Kursları neye göre açıyoruz? Değerli vekilimin sorusu.

NAZIM CİHANGİR İSLAM (İstanbul) - Sistem var mı?

HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER - Var. “E-yaygın” sistemimiz var bizim, Google’da “e-yaygın” diye aratılabilirse arama motorlarında çıkacaktır, orada kurs müracaatı veya kurs çeşitliliğiyle ilgili takip modüllerimiz var. Herhangi bir konu başlığı, sağlık, “sağlık” yazdığınızda program başlığında sağlık geçen bütün kurslar sizin önünüze dökülüyor ya da bir başka alan hangisi olursa o sizin önünüze dökülüyor. Orada e-yaygın sisteminde e-devlet şifrenizle evinize yakın olan halk eğitim merkezi için müracaatta bulunuyorsunuz “Şu kursa katılmak istiyorum.” diye bir talep oluşturunuz. 12 sayısına ulaşıldığında size davet geliyor ya da 12 kişilik grup planlıyorsunuz, aynı anda müracaat ediyorsunuz ki o açılıyor. Bizim kurslarımızın açılabilmesi için, bir, 12 kursiyer; iki, o kursu verecek öğretici oluşturabilmemiz gerekiyor. Bu ikisini bir araya getirdiğimizde bizim açımızdan 3.815 kursun herhangi birini açmada hiçbir beis yok. Dolayısıyla bu yıl bu ön plana çıksın, bu yıl bu ön plana çıksın bakış açımız yok.

NAZIM CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Talebe göre şekilleniyor.

HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER – Tabii, talebe, tamamen talebe göre şekilleniyor.

NAZIM CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Teşekküre ediyorum.

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI HAYAT BOYU ÖĞRENME GENEL MÜDÜRÜ SABAHATTİN DÜLGER - Yani örnek olsun diye söylüyorum: Rakamlara bazen bakıyoruz, mesela bu sene İstiklal Marşı’nın kabulü haftasında safahat okumaları kursumuz arttı. Bunlar o anlık, oluşan şartlara göre... Oluşan şartlarda bizim hazır kursumuz yoksa... Şu an bazı notlarımızı aldık, ev kazaları bence değerli, açıkçası biz belki iş güvenliği içinde hep onu değerlendirdik ama belli bir yaş grubu için sanki bu tanımlamayla açarsak onlara daha sıcak bir ifade olabilir, onu da değerlendireceğiz Vekilim.

Hemen onu da söyleyeyim, değerli vekilimin “sosyal uyum” kavramı, ifadesi çok önemliydi. Sanıyorum Rize’deydi, kilim dokuma, geleneksel kilim dokuma kursunda annem, kızı ve torunu aynı kurslara ve birbirlerini eleştiriyorlardı “İşte ben bundan daha iyiyim.” falan diye. Müthiş bir uyum var. Hakikaten toplumsal rahatlığı da sağlıyor. Yani benim çokça kullandığım bir ifade, selamlaşmayı artırıyor, iletişimi artırıyor bu açıdan bakıldığında, böyle bir işlevi var halk eğitim kurslarımızın.

Ben tekrar teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EROL KAYA – Çok teşekkür ediyoruz Hocam.

Sayın Başkan Yardımcısı, sizi dinliyoruz.

Buyurunuz.

2.- SGK Başkan Yardımcısı Lütfi Aydın’ın, Kurumca yaşlılara sağlanan hizmetler ve iyileştirmeler hakkında sunumu

SGK BAŞKAN YARDIMCISI LÜTFİ AYDIN – Çok Kıymetli Başkanım, çok kıymetli Komisyon üyelerim, saygıdeğer milletvekillerim, değerli katılımcılar; yaşlıların hayatın çeşitli alanlarındaki sorunlarına ilişkin Komisyonumuzda Sosyal Güvenlik Kurumunun sunduğu görev, yetki ve sorumluluklar içerisinde bilgilendirme sunumu yapacağım. Bu amaçla şahsım, ekibim ve SGK çalışanları adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Saygıdeğer Başkanım, saygıdeğer üyelerimiz; sunum planımız yaşlılık tanımı, mevzuat düzenlemeleri, istatistiklerle yaşlılar ve aynı şekilde Kurumumuzca yaşlılarımıza sağlanan hizmetler ve bunlara ilişkin iyileştirmeler başlığı altında, yine aylık ve gelire ilişkin hizmetler, sunulan hizmetlere kolay erişim, kurumsal yapıdaki değişiklikler, sağlık alanında verilen hizmetler.

Öncelikle, yaşlılık kavramının tanımına yer vereceğim. Kavramsal açıklamaların ardından Kurumumuzun yapılan mevzuat düzenlemeleriyle, tabii ki burada yüce Gazi Meclisimizin, siz değerli milletvekillerimizin desteğiyle bu dönüşümü, bu gelişimi hep birlikte yapıyoruz. Bu amaçla tüm üyelere saygılarımızı ve desteklerinden dolayı minnettarlığımızı iletiyoruz.

Yaşlılık tanımı, Dünya Sağlık Örgütü tanımı, 65 yaş ve üzeri kişileri yaşlı kabul etmektedir. Bizde, Dünya Sağlık Örgütüne göre, yaşlılık, yetişkinliğin bir uzantısı olarak yaşam süresinin ileriki döneminde fiziksel ve ruhsal değişimlerin yoğun bir şekilde görüldüğü bir evre olarak tanımlanmaktadır ve 65 yaş üstündeki bireyler yaşlı olarak kabul edilmektedir. Burada, Sayın Başkanımız girişte birkaç örnek verdi, çok teşekkür ediyoruz. Bu gösteriyor ki bu yaşlılık kavramının bir daha tanımlanması ve gözden geçirilmesine ihtiyaç olduğunu değerlendirmek istiyorum. Ben tabii, burada yaşlılık kavramından ziyade yaşlılarımıza “değerli büyüklerim” diye hitap etmeyi -biz de yarın öbür gün buna aday olduğumuz için- burada bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Kurumumuzda 5510 sayılı Kanunu’n 29’uncu maddesinde kavramsal karşılığını oluşturduğu yaşlılık aylığı yani emeklilik nitelemesi yapılmaktadır. Bu çerçevede emeklilik kişinin hayat içerisindeki önemli değişim dönemlerinden biridir ve sıklıkla yaşlıların karşılaştığı ilk büyük değişimdir. Emeklilik, kişinin aktif çalışma hayatından ayrılıp hayat idamesini aktif çalışma hayatı süresince biriktirdiği fonların, primlerin yaşlılık aylığı olarak kendisine ödenmesiyle sağlandığı dönemdir.

Sosyal Güvenlik olarak mevzuat düzenlemelerimiz... Az önce baştan ifade ettiğim gibi yaşlılık tanımı mevzuatımızda yer almamaktadır ancak yaşlılık kavramını kısmen karşılayacak şekilde emeklilik kavramı kapsamında mevzuat düzenlemelerimiz mevcuttur. Bunlar 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu ve bu kanun çerçevesinde çıkartılan yönetmelikler, Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği, yine Genel Sağlık Sigortası Uygulamaları Yönetmeliği, Maluliyet ve Çalışma Gücü Kaybı Tespiti İşlemleri Yönetmeliği gibi düzenlemeler içermektedir. Ayrıca, mülga olarak bilinen 506 sayılı, 5434 sayılı ve 1479 sayılı Kanunlar kapsamında da Kurumumuz emeklilerimize yönelik iş ve işlemleri tesis etmeye devam etmektedirler.

Saygıdeğer Başkanım, sayın milletvekillerimiz; Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) verilerine göre, ülkemizde 65 yaş ve üstü nüfus sayısı Aralık 2021 tarihi itibarıyla -yansıda da görüldüğü gibi- 8,2 milyon kişi olup bu sayının giderek artacağı öngörülmektedir. Ayrıca, yine, TÜİK verilerine göre, yaşlı nüfusun toplam nüfus içindeki oranı 2021 yılı verilerine göre yüzde 9,7 iken 2080 yılında bu oranın yüzde 25,6 olacağı öngörülmektedir. Diğer bir slaytımızda, yine TÜİK verilerine göre, nüfus toplam oranının 2025 yılında yüzde 11, 2030 yılında yüzde 12,9; 2040 yılında yüzde 16,3; 2080 yılında yüzde 25,6 olacağını açıklayıcı bir şekilde ifade etmek istiyorum. Bu yaşlı nüfusun yaklaşık yüzde 64,7’sini ise 65-74 yaş grubunda yer alan vatandaşlarımızın oluşturacağı öngörülmektedir.

Kurumumuz aktüeryal dengesi ve sağlanan hizmetlerin kalitesi açısından önemli olan verilerden biri yaşlı bağımlı oranıdır. Yaşlı bağımlı oranı ise çalışma çağındaki 100 kişiye düşen yaşlı sayısını ifade etmektedir. Yaşlı bağımlılık oranımız 2021 yılı verilerine göre yüzde 14,3 iken 2080 yılında bu oranın -100 kişiye- yüzde 43,6’ya yükseleceği öngörülmektedir.

Saygıdeğer Başkanım, değerli milletvekillerim; şu andan itibaren yaşlılara sağlanan Kurumumuz hizmetlerini sizlere arz edeceğim. Aylık ve gelire ilişkin hizmetler ve iyileştirmeler: Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı olarak sigortalılarımıza malullük, yaşlılık aylığı ve aylık alanların vefatları

hâlinde hak sahiplerine ödenen ölüm aylığı sağlamaktayız. Ayrıca, yine, Kurum olarak iş kazası ya da meslek hastalığı geçiren sigortalıya herhangi bir süre ya da yaş şartı aranmadan iş kazası ya da meslek hastalığından dolayı sürekli iş göremezlik geliri ve ölümleri hâlinde de ölüm geliri ödemeleri yapmaktayız. Kurum olarak sigortalıların yaş şartını doldurduğu hâlde yeterli prim gününü dolduramadığı durumlarda ise kanuni zorunluluk olarak aylık bağlayamamamıza rağmen, sigortalılarımıza toptan ödeme yapılmaktadır. Bu da, primler güncellenerek iade edilmektedir.

Yine, emekli aylıklarında yapılan iyileştirmeler: 1/1/2006 tarihinden itibaren yaşlılarımıza, emeklilerimize yönelik olarak fiş toplama ortadan kaldırılmıştır ve buna ilişkin yüzde 4, yüzde 5 aylıklarına ek olarak, ek ödeme olarak ilave edilmiştir. Yine, 2013 yılı Ocak ayından geçerli olmak üzere, İntibak Yasası olarak bilinen aylıklarda iyileştirme olmuştur. 2000 yılı öncesi emeklilerin aylık hesaplarında büyüme hızı dikkate alınmamaktaydı, 2000 yılından sonra emekli olanların aylık hesapları büyüme hızı dikkate alınarak yapılmaktadır. 2012 yılından itibaren yapılan intibak düzenlemesiyle 2000 yılından önce emekli olanların aylıkları 2000 yılından sonra emekli olanların aylıklarına yaklaştırılmıştır; ki bu da 1,8 milyona yakın, bunlara 450 TL'ye varan artışlar sağlanmıştır. Bu düzenlemeyle aradaki seviyeler eşit düzeye çekilme çalışılmıştır

Yine, diğer önemli bir konu, sosyal güvenlik pirimi dediğimiz destek pirimi kesintisi daha önceden yüzde 15'e, 2016'da yüzde 10'a düşürülmüştür; 2016'dan itibaren de bu tamamen kaldırılmıştır. Yine, 2018 yılından itibaren, Sayın Cumhurbaşkanımızın talimatları ve yüce Meclisimizin iradesiyle yaşlılarımıza yönelik bayram ikramiyesi ödenmeye başlanmıştır, devam etmektedir. Ek ödeme dâhil 1.000 TL'nin altında aylık alanların aylıklarının 1.000 TL'ye çıkarılması sağlanmış, 2022 yılından itibaren yaşlılık aylığı altında çıksa bile emeklilerimize en düşük yaşlılık aylığı olarak 2.500 TL aylık ödemeye devam etmekteyiz.

Yine, 4/C... 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamındaki emeklilerimiz için nüfus sisteminden bildirilen ölüm kayıtları esas alınarak 4/C kapsamında dul ve yetimlere ölüm aylığının bağlanması resen, müracaat etmeksizin sağlanmaktadır. Emekli aylıklarında seyyanen yapılan ve oransal yapılan artışlarla 2002-2022 yıllarında reel olarak artış sağlanmıştır. 4/1-a ve 4/1-b emeklilerin ödeme dönemi beklenmeksizin aylıklarının günlük ödenmesi sağlanmıştır.

Yine, aylık ve gelire ilişkin iyileştirmelerde yaptığımız teknolojik ve altyapı çalışmalarıyla aylık bağlama sürelerinin üç aydan, on ila on beş gün bandına indirilmesi sağlanmıştır. Ayrıca, kamu emeklilerimize üç ayda bir peşin olarak ödenen emekli aylıklarının, talepte bulunmaları hâlinde aylık olarak ödenebilmesi sağlanmaktadır. Tabii, burada, teknoloji altyapısı, süreçler ve yönetim altyapısı bizim her zaman, en üst seviyede genel hedeflerimiz olmuştur. Bunları, bütün hizmetleri yaptığımız çalışmalarla kişilerin parmak uçlarına getirmeyi hedeflemekteyiz.

Yine, aylık ve gelire ilişkin iyileştirmeler, yaşlılarımıza yönelik kurumumuz tarafından sağlanan yaşlılık aylığı bağlamalarında önemli sorun alanlarında da düzenlemeler sağlanmış, eksik hizmet nedeniyle emekli aylıklarının iptal edilmesi uygulamasına borçlanmayla son verilmiş, böylelikle aylık iptallerinin önüne geçilmiştir. Yine, aylık bağlandıktan sonra prim eksikliği olduğu tespit edilenlerin ise aylıkları durdurulmaksızın ve aylık başlangıç tarihi değiştirilmeksizin prim borçlarının aylıktan kesilerek tahsili imkânı getirilmiştir.

Yine, vazife malullüğü aylığı bağlandıktan sonra çalışmaya devam edenlerden aylık başlangıç tarihinden sonraki çalışmalarıyla yirmi yıl sigortalılık süresi ve 5.000 prim gün sayısı koşulunu yerine getirenlere yaş koşulu aranmaksızın yaşlılık aylığı bağlanması sağlanmıştır. Borcundan dolayı gelir

aylık bağlanamayan BAĞ-KUR kapsamındaki sigortalı ve/veya hak sahiplerine kredi kullanılarak emeklilik hakkı tanınmıştır. Otuz yılı geçen sürelerine emekli ikramiyesi ödenmeyenlerin otuz yılı aşan her tam hizmet yılı için emekli ikramiyesi ödenmesine imkân tanınmıştır.

Konumuz olan 60 yaş yaşlılarımızın yaş gruplarına göre aylık ve gelir alan sayıları yansıda görülmektedir. Burada, Sosyal Güvenlik Kurumu olarak, sürekli olarak saha ve aktüeryal denge analizleri yapmaktayız, hem kurumumuza hem de paydaşlarımıza projeksiyonlar çizmekteyiz. Bu slayt da size bu kapsamda 65 yaş ve üstü aylık ya da gelir alanların yaş gruplarına göre dağılımını göstermektedir, ki yaşlılık aylığı 85 ve üzeri dâhil olmak üzere, 4 milyon 208 bin; yansıda yer alıyor. Bu, toplam 6 milyon 379 bin 742 olarak bizim Nisan 2022 verilerimiz, yansıda bulunmaktadır.

Yine, hizmetlere kolay erişime ilişkin iyileştirme çalışmalarımız var. Öncelikli olarak yaşlılık aylığı alan tüm emeklilerimiz, kısıtlı banka sayısına PTT Bank da dâhil edilerek 26 banka aracılığıyla maaşlarını almaktadırlar. Yine, yaşlılık aylığı alan emeklilerimiz, talepleri hâlinde, PTT aracılığıyla aylıklarını konutlarında alabilmektedirler. Yine, Kurumumuz tarafından yapılan çalışmalarla 76 yaş üstü yaşlılarımızın yaşlılık aylıklarının kamu bankalarımız aracılığıyla ikametgâhlarında ödenmesi sağlanmıştır.

Yine, bizim hizmetlere kolay erişime ilişkin olarak “Alo 170” hattı, Sosyal Güvenliğin koordinasyonunda Çalışma Bakanlığımız ve İŞKUR Genel Müdürlüğümüzle birlikte emeklilerimizin her türlü sorunlarının çözümüne yönelik çalışmalarıyla hizmet vermektedir. Yine, CİMER aracılığıyla da bunlara anında geri dönüşler yapılmaktadır.

Az önce, SMS ve e-posta uygulamasının çok önemli olduğu dile getirildi ve emeklilerimizin cep telefonlarına, e-postalarına, SMS ve e-posta yoluyla hızlı, doğrudan bilgi verilmesi suretiyle vatandaşların aylık bağlama ve ödenek iş ve işlemleriyle ilgili de en kısa sürede -sadece 65 yaş üstü değil, tüm vatandaşlarımıza- bu hizmeti sunmaktayız.

Yine, e-devlet tam entegrasyonu projesiyle hizmetlerimizi tüm vatandaşlarımızın parmak ucuna getirmekteyiz. Burada, e-devlette en çok hizmet sunan ve en çok uygulamalara başvuran, ilk 5’te, ilk 10 içerisinde olan, TÜRKSAT, e-devlet kapısındaki çalışmalarımız en üst seviyede devam etmektedir. Bunları, vatandaşlarımızı kuruma, herhangi bir yere gitmeden tüm süreçleri uçtan uca bitirecek bir altyapıya kavuşturmak için çalışmalarımız devam ediyor.

Yine, emeklilerimize yerinde hizmet anlayışıyla Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü bünyesinde yapılan ölüm aylığı bağlanması işlemleri ile buna bağlı olarak yapılan ikinci karar işlemleri il ve ilçelerdeki sosyal güvenlik merkezlerimize devredilerek mahallinde, yerinde hizmeti vermektedir.

Yine, emeklilere özel bir genel müdürlüğümüz var; Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü. Kurumumuz, ölüm aylığı bağlanması işlemleri için aranan mevzuatsal düzenlemelerden olan ikinci karar işlemleri, il ve ilçeler dahil olmak üzere, tüm işlemleri Genel Müdürlüğümüz bünyesinde yürütüyor ve buna ilişkin olarak, vatandaşlarımıza her zaman hizmetleri sunmaya gayret ediyoruz.

Sağlık alanındaki iyileştirmelerimize gelince: Kamu kurum ve kuruluşlarıyla ortak çalışmalar yapmaktayız. 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun hükümlerine göre aylık alan kişilerden alınan katılım paylarının, talepleri hâlinde, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıflarınca kendilerine geri ödenmesi sağlanmıştır.

Yine, Evde Bakım Hizmetleri Sunumu Hakkında Yönetmelik kapsamında hizmet veren merkez veya birimler tarafından verilen sağlık hizmetleri Kurumumuzca karşılanmakta, reçete bedelleri de Kurumumuzca karşılanmaktadır.

Yine önemli hizmetlerimizden biri ise yaşamı tehdit eden hastalıklardan kaynaklanan problemler için hastaların ve hasta yakınlarının, başta ağrı olmak üzere tüm fiziksel, psikososyal ve ruhsal problemlerini gidermeye yönelik palyatif bakım tedavisini geri ödeme kapsamına aldık ve bu konuda -bizim Kurum olarak- 65 yaş üstü vatandaşlarımız ile yaşlı bakımevi ve huzurevinde kalan kişilerin bu durumlarını belgelendirmeleri hâlinde, sağlık raporu aranmaksızın her eylül ile şubat dönemleri içerisinde reçete edildiğinde 1 defaya mahsus olmak üzere grip aşısı bedelleri karşılanmaktadır. Pnömonokok aşısı bedelleri 65 yaş ve üzerindeki kişilere rapor aranmaksızın beş yılda 1 defa olmak üzere karşılanmaktadır. Ayrıca, kolesterol ve kan sulandırıcı gibi ilaçların kullanımı için istenen bazı tetkikler yaşlı hastalarda istenmemekte veya istenilen kriterler ilacın daha kolay temin edilmesini sağlayacak şekilde düzenlenmektedir.

Son olarak belirtmek isterim ki genel sağlık sigortası kapsamındaki yaşlı vatandaşlarımızın Sosyal Güvenlik Kurumuyla sözleşmesi, protokolü bulunan sağlık hizmet sunucularından aldıkları muayene, tetkik bedellerinin SGK tarafından karşılanması sağlanmıştır. Ayrıca, yine aynı kapsamdaki yaşlı vatandaşlarımızın sağlık raporuyla belgelenmiş kronik hastalıklarının ayakta muayenelerinden, aile hekimi başvurularından, acil hâl başvurularından, yatarak tedavilerinden katılım payı alınmaması sağlanmıştır.

Tabii, dünyadaki değişimlere ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak, yaşlılığa bağlı gelişebilecek sorunlarda ve hastaneye yatışlarında azalma olması avantajlarından sağlık personelinin iş yükünün azalması, daha yakın takibe alınması ve diğer taraftan, 2021-2023'te yer alan Yeni Ekonomi Programı'ndaki "Eylem ve Projeler" başlığı altında; "Bakım ekonomisi altyapısı güçlendirilecek ve uzun dönemli bakım sigortasına ilişkin aktüeryal model oluşturulacaktır." eylemi kapsamında, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı Engelli ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün koordinatörlüğünde, SGK Aktüerya ve Fon Yönetimi Daire Başkanlığı tarafından başlatılmıştır. Burada, Aile Bakanlığı bu çalışmadan ayrılmıştır, ayrılma kararı almıştır ancak Kurumumuz, bu önemini binaen, Aktüerya Fon Başkanlığımız tarafından yapılan bu projenin devam ettirilmesine karar vermiştir, 2022 yılı sonunda tamamlanması planlanmaktadır. Bunu da burada Değerli Başkanım ve üyelerimize arz etmiş oldum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN EROL KAYA – Çok teşekkürler Lütfi Bey.

Zamanlama da gayet iyiydi.

Sorulara geçtik arkadaşlar.

Cihangir Bey, buyurun.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu güzel sunum için tekrar teşekkür ediyoruz, elinize sağlık, gayet aydınlatıcı oldu.

Şu noktaya ben takıldım, biraz o konuda bilgi eksikliği olabilir: Hani emeklilikte yaşa takılanlar gibi, bir de emeklilikte prime takılanlar var anladığım kadarıyla yani prim gününü doldurmaması ve o primleri geri alması; böyle bir uygulama var anladığım kadarıyla. Eğer siz buna "Evet, var." diyorsanız soruma devam edeceğim veya soru şekline getireceğim. Şu slaytta gördüm.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI LÜTFİ AYDİN – Var efendim.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Bunun bir çözümü yok mu emekliliği hak etmek için yani borçlanma yoluyla vesaireyle? Anladığım kadarıyla, hasta yaşlı ama primi dolduramamış emeklilik için. Böyle bir vakada bunun bir çözümü yok mu? Herhâlde bir çözüme ulaştırılabilir. Bir sorum bu.

Bir de daha kısa bir sorum var: Bazı ilaçlar, mesela vitaminler ve destekleyici ilaçlar 65 yaş üstü için ücretsiz hâle getirilebilir. Bilmiyorum -meslektaşlarım yanlış mı düşünüyor- işte B vitaminini de içeren kombine vitaminler- yaşlıların beslenmelerinin de daha problemli olduğu dikkate alınırsa, en azından diyabetin yüksek olduğu - bazı vitamin ve destekleyici ilaçlar, SGK tarafından 65 yaş üstü vatandaşlar için ayrı bir uygulamayla ele alınabilir mi?

Üçüncüsü de fizik tedavi süresi. Oralarda da herhâlde işte ameliyat sonrası rehabilitasyon açısından veya yıllık göreceği fizik tedavi uygulamaları konusunda belli kısıtlamalar var diye biliyorum -yanlışsa bilgim düzeltiniz- bu konuda da bir değişikliğe gidilebilir mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN EROL KAYA – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, buyurun.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Sayın Lütfi Başkana sunumu için çok teşekkür ediyorum.

Abdurrahman Başkan, Antalya Milletvekiliyim. Kurumumuzla ilgili iyi gelişmeler var. Bunun bir tanesine yakında şahit oldum, bir arkadaşımız emekli oldu gerçekten on gün içinde emekli aylığı bağlandı.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Benim ikramiyeyi vermediler.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Biz de şaşırdık, böyle çok da müdahil olmadan, üç ayda bağlanan şey, on gün içerisinde bağlandı. Şaşırdılar ve “Bizim aylığımız bağlandı.” dediler. Bunun için kurumun bu hızına da teşekkür ediyoruz birinci anlamda.

İkinci anlamda benim merak ettiğim bir konu var. Şimdi, SGK var tabii ki eski adıyla SSK ve Emekli Sandığıydı. Tabii, bunların hepsi sonra bir çatı altında birleştirildi ama hakları hâlâ aynı şekilde devam ediyor yani o silsile, Emekli Sandığından emekli olanlarla SSK’dan emekli olanlar arasında ciddi anlamda farklar var.

İFFET POLAT (İstanbul) – BAĞ-KUR da var.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – BAĞ-KUR hani biraz daha esnaf şeyi olduğu için diğerleri kurum olarak. Bunlar arasında gerçekten ciddi farklar var yani geçmişten gelen haklar, evet, öyle ama... Yani mesela bunlar hangi yıllar için, bir on yıl, bir on beş yıl daha mı sürecek yani sonuçta, bu konuda hemen hemen hepsinin tek bir noktaya bağlanmasıyla ilgili bir çalışmanız ya da bir takviminiz var mı?

Son bir sorum da özellikle malullerle ilgili raporların -kurumunuz aslında hızlı çalışıyor ama hastanelerde ciddi anlamda sorun var Sayın Başkanım yani böyle raporların- hazırlanması, gönderilmesi konularında. Yani biri de benim geçmiş dönemde -Sayın Lütfi Başkanım da bilir- bir askerim hakikaten çalışacak durumda değildi, evde yatar durumdaydı yani konuşması bile yoktu ama emeklilik işlemleri o hastaneden kaynaklanan bir şekilde... Hastaneden raporlar maalesef çok şey çıkmıyor. Hani yaşayarak gördüğümüz için birkaçını, hastanelerden bu tür şeyler çok kolay gelmiyor, bu yüzden de sunumunuz ve çalışmalarınız için teşekkür ediyorum, kolaylıklar diliyorum.

BAŞKAN EROL KAYA – Teşekkür ediyorum.

Buyurun Dilşat Hanım.

DİLŞAT CANBAZ KAYA (İstanbul) – Sunumlar için teşekkür ederiz biz de.

Şimdi, “emekli ve yaşlılık aylığı” diyelim, yeterli midir? Yeterli değil. Hepimiz de biliyoruz bu ülkede yaşamak, hele kirada yaşıyorsanız, eviniz yoksa... Geçmiş dönemde en azından insanlar emekli olduğunda bir ev alabiliyordu, şu an öyle bir koşul da ortadan kalktı biliyorsunuz, öyle bir durum yok, çok zorlaştı ve bugün en düşük aylığa baktığımızda 2.500-3000 TL arasında emekli maaşı alıyor insanlar. E, şimdi bunlarla tabii ki insani yaşam koşulları mümkün değil, elbette ki. Ama şimdi, bu son sunumunuzda, SGK’nin geri ödemesinden bahsettiniz, firma ödemesinden. Ama bakın, hasta bakım bezleri var, mesela, bunları emekliler ve hasta yaşlılar parasıyla alıyorlar, onun bir ödenmesi yok, raporlu hastalar bunlar. Şeker, tansiyon, ağır kanser hastalarının bir kısmını sadece SGK karşılıyor ya da hani emekli, yaşlı diyelim; emeklinin bakmakla yükümlü olduğu ailesi, eşi, çocuğu, onların da ilaç paraları ödenmiyor SGK tarafından. Buna dair bir çözüm bulunabilecek mi? Yani bu şartlar ve bu koşullarda hem hastaların hem yaşlıların çalışamaz durumda olduğunu da düşündüğümüzde gerçekten de buna bir çözüm bulunması gerekiyor çünkü yeterli değil. Sadece bir hasta bezi eczaneden ücretle alındığında ve onun düzenli kullanıldığını düşündüğümüzde gerçekten çok fahiş fiyat, aldığı emeklinin de üstünde o ilaçlar ve hasta bezleri. Buna dair bir iyileştirilme yapılabilir mi onu soracaktım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EROL KAYA – Teşekkür ediyoruz.

Buyurun Arife Hocam.

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Ben de sunumunuz için çok teşekkür ediyorum ve gerçekten Sosyal Güvenlik Kurumunun dijitalizasyon sayesinde, teknoloji sayesinde vatandaşlarımızın işlerini kolaylaştırdığına hepimiz şahidiz; o yüzden, ekibinize ve Kurumumuza ayrıca teşekkür etmek istiyorum.

Biz de ölüm aylıkları ve ölüm desteği konusunda sahadan çok güzel bildirimler alıyoruz, çok kısa sürede cevaplar geliyor ve ölüm desteğini de duyunca bizim bir sosyal devlet olarak her şeyi düşündüğümüzü görmek beni çok mutlu ediyor. AK PARTİ Ankara Vekili olarak inanmadım, dediler ki: “Babamız vefat etti, aylık bağlandı ve bir de sosyal destek olarak ölüm desteği ücreti aldık.” Bunu bilmeyen arkadaşlarımın da duyması için özellikle anlatmak istiyorum, bir ölüm desteği ücreti de ödüyoruz.

Ben de malullük raporlarıyla ilgili sahada birkaç kez sorun yaşadım. Malulen emekli olmuş, raporu var ama emekli olduktan sonra tekrar emekliliği kesilmiş. Böyle uygulamalar olabiliyor mu, biz bu durumda ne önerebiliriz, bize soru soran vatandaşlarımıza nasıl yardımcı olabiliriz? Bir de eczane ödemeleriyle ilgili, artık teknolojiyi çok güzel kullanıyoruz, SMS’le ilaç reçetelerimiz e-nabız üzerinden elimize geliyor ama yaşlılarda, özellikle çocuğu olmayan yaşlılarda bunların eczaneden alınması bile bazen sorun oluyor, bunlara ek bir buton koyup hani SMS geldiği zaman altına “Eczane ilacı eve göndersin.” diye bölüm işleyip en yakın eczaneden yaşlılarımıza ulaştırılması bence hem hayatı kolaylaştırır hem de onları rahatlatır diye düşünüyorum. Örneğin, bugün başıma geldi, hastanede yatıyor hasta ve eczaneden bir ilaç alınması gerekiyor, bunu kim alacak diye aile problem yaşadı yani gerçekten bunlar doğru şeyler gibi gelmeyebilir size ama yaşanabiliyor; aslında basit uygulamalarla SGK bu hizmeti çok rahat verebilir, bunu özellikle örnek olarak vermek istedim ki aklınızda kalsın, yeni bir uygulama da yapılabilir diye. Bir de emekli aylıklarıyla ilgili dünyadaki örnek nasıldır? Asgari ücretten az olmamasını isteriz tabii ki ama dünyadaki örnek nasıldır? Bu konuda bir bilgi verirseniz sevinirim. Ben de vekil arkadaşıma katılıyorum, hasta bezi ve tekerlekli sandalye gibi çok elzem konularda bile vatandaşlar sıkıntı yaşıyor. O yüzden bunların ödeneklerini artırma imkânınız olursa seviniriz.

BAŞKAN EROL KAYA – Teşekkür ediyoruz Hocam.

Bakırlıoğlu...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Gerçi konuşmam olduğu için sunumunuzu dinleyemedim ama daha önce biraz bakmıştım. Benim birkaç tane sorum olacak. Bu sunumunuzda da yer vermişsiniz, 65 yaş üstü aylık ve gelir alanların yaş gruplarına göre dağılımını vermişsiniz; yaşlılık aylığı, malullük aylığı, ölüm geliri hepsini sayılarıyla beraber vermişiz. Güzel ancak ben sizden şunu rica ediyorum, daha önce bu konuda bilgiler veriliyordu, diyelim ki: 65-74 yaş arasında 3 milyon 964 bin 700 kişi maaş alıyor ya yaşlılık ya da ölüm aylığı alıyor, bunların ortalama almış oldukları maaşlar nelerdir? Yani bu 65 yaş üstü emeklilerin 4/A, 4/B ve 4/C olarak almış oldukları ortalama aylıklar nelerdir? Yani ben sizin sitenize baktığım zaman sitenizde azami ve asgari alınan aylıklar gözüktüyor. Zannedersem 2019 yılına kadar her grup için, 4/A, 4/B, 4/C için de ortalama aylıkları veri olarak veriyordunuz fakat daha sonra veri akışı kesilmiş. 4/A, 4/B, 4/C maaş alanların, emekli maaşı alanların almış oldukları ortalama maaşlar nelerdir? Onun bilgisini Komisyonumuza sunarsanız seviniriz. Bir de şu an en düşük maaş 2500 lira. 2500-3500, 3500-4500 gibi o gelir aralıklarında maaş alan insanların sayısı nedir? Bildiğim kadarıyla daha önce o veri paylaşılıyordu, ben açık verilerden ulaşamadım. O verilerin paylaşılmasının da emeklilerin durumunun anlaşılması için daha faydalı olacağına inanıyorum; Komisyon çalışmaları açısından da faydalı olacak, daha net bir tablo ortaya çıkacak. Bir de yapmış olduğum çalışmalarda, benim gördüğüm, özellikle 4/B'lilerde çok ciddi sorun var. Yani şu anda maaş alan sayısı, prim ödeyen sayısını geçmiş gibi gözüktüyor. Bu da özellikle tarım BAĞ-KUR'unda ciddi problemler olduğunu bize göstermekte. Hem bu kitle giderek yaşıyor. Prim ödeyen sayısı -dediğim gibi- maaş alan sayısından neredeyse daha az. Bu konuda söyleyeceğiniz bir şeyler varsa onları da sizlerden duymak isteriz. Yani 4/A, 4/B, 4/C'nin emekli aylığı ve yaşlılık aylığı ortalama maaşları nelerdir, onları öğrenmek istiyoruz.

Bir de dediğim gibi, gelir gruplarına göre kaç kişi, ne kadar maaş alıyor, o bilgileri öğrenmek istiyoruz.

BAŞKAN EROL KAYA - Teşekkür ediyorum.

İffet Hanım, buyurun.

İFFET POLAT (İstanbul) - Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyelerim, Milli Eğitim Bakanlığının ve Sosyal Güvenlik Kurumunun değerli genel müdürleri, bürokratları; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımızın liderliğinde AK PARTİ hükümetleri olarak yirmi sene boyunca gerçekten yaşlılarımızın, engellilerimizin hayatını kolaylaştıracak, yaşam standartlarını artıracak bir sürü güzel çalışma yaptık. Özellikle pandemi süresince de herkes çok fedakârca çalıştı, Sağlık Bakanlığı, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, SGK vesaire. Pandemide güzel bir uygulamamız vardı, emeklilerimizin, yaşlılarımızın aylıkları eve gidiyordu. Şimdi biz gerçeklerden konuşuyoruz, biliyoruz, yaşlılarımızın bir kısmı bırakın dijital okuryazarlığını, ATM'lerden gidip emekli maaşlarını bile çekemiyorlar; bunu ya dijital okuryazarlıkları olmadığı için ya da fiziksel olarak sıkıntılı olduğu için yabancılara veriyorlar veya hahur da yakınlarına veriyorlar. Geliyor bize "Oğlum maaşımı vermedi, gelirim maaşımı kesti." vesaire. Acaba bu, pandemide başlattığımız güzel uygulamayı en azından talep edenler için tekrar sürdürme şansımız olabilir mi, bu konuda bir sorum var.

Bir de sahadan şu aralar, ilaç paylarının yükseldiğine dair, devamlı kullandıkları insülin dir vesaire, bunların paylarının yükseldiğine dair çok şikâyet alıyoruz. Bunları sübvans edemez miyiz? Şu geçiş döneminde şu sıkıntılı dönemde, ne yapabiliriz; bunu da öğrenmek isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN EROL KAYA – Sayın Esgin...

MUSTAFA ESGİN (Bursa) – Teşekkür ederim Başkanım.

Ben de Kurum Başkan Yardımcımıza ve Sosyal Güvenlik Kurumundan gelen arkadaşlarımızın hepsine hoş geldiniz demek istiyorum.

Şimdi, tabii, son dönemde biz sağlıkta bir model geliştirdik ve bu sistemin en önemli başlığı şudur: Sağlığın hizmet sunumu ile finansmanını birbirinden ayırdık ve bunu da sahaya başarıyla yansıttık ve tabii, genel sağlık sigortasının toplumun hemen tamamını kapsayacak şekilde örgütlenmesi, gerçekten bir sosyal devletin olması gereken özelliklerini de ortaya koymuş oldu; bence bir başarı öyküsü, bu noktada emeği geçen bütün bürokratlarımıza da şahsınızda teşekkür ederim.

Şimdi, tabii, az önce arkadaşlar da belirttiler yani bizim teknik anlamda karmaşık bulduğumuz, çok iyi hâkim olamadığımız mevzuatlara da sahipler; tabii, o soruyu sordular yani işte, emekli sandığı, BAĞ-KUR, SSK, işte mülga kanunlara göre hâlâ o süreçlerin devam etmesi yani bu parçalı yapı, anlaşılmasını da anlatılmasını da -biz siyasiler olarak- güç kılıyor. Benim özellikle sormak istediğim nokta, emekli olduktan sonra özellikle bazı meslek gruplarında bu sosyal güvenlik destek primi daha önce yüzde 15’i yüzde 10’a indirildi ve kaldırıldı ama tabii, kendi nam ve hesabına çalışması durumunda bu böyle oluyor; bir kurumda çalıştığı zaman bu böyle olmuyor; buradaki farklılıklar da bizi açıkçası bu noktada zorluyor, bunu da bir anlatabilir misiniz? Yani mesela hekimlerle ilgili bir sorun var, bir şirket ortağı olduğunda, BAĞ-KUR’lu olduğunda emekli aylığında kesinti söz konusu olmuyor ama özel bir kurumda çalıştığı zaman önemli bir kesintiye maruz kalınıyor. Buradaki bu ayrımı da teknik açıdan izah edebilir misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN EROL KAYA - Teşekkür ediyorum.

Başka soru yok.

Sorulara kim cevap verecekse söz verebilirim.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI LÜTFİ AYDİN – Sayın Başkanım, bir çerçeve olarak bir konuyu arz edeyim, daha sonra teknik boyutlarında burada Genel Müdürlerim var, onlara söz vereceğim ama bir politika ve çerçeve olarak ben Sayın Cumhurbaşkanımız ve siz saygıdeğer Gazi Meclisimizin üyelerine teşekkür ediyorum.

2014 yılından sonra Sosyal Güvenlik Kurumunda kesinti diye bir şey kalmadı, tarihe gömdük geçmişte olan süreçleri ve büyük bir dönüşümdü. 1/1/2016 yılından itibaren bugünkü süreçleri hayal ederek bu noktaya getirdik. O dönemde Genel Müdürdüm hizmet sunumu ve dijital dönüşümü yapan, aynı zamanda e-devlet uygulamaları Ulaştırma Bakanlığındayken ve Kıbrıs e-devlet uygulamaları başındayken.

Biz, tabii, teknolojinin dünyada... Türkiye’de bu yaptığımız hizmetleri sadece kendimiz için değil, dünyaya en iyi örnek olarak ürüne dönüştürüp e-ihracı gerçekleştirmek için, aynı şekilde yetiştirdiğimiz insan kaynağını da e-ihrac olarak yürütmek için yaptık. Biz bu çalışmalarımızı Cumhurbaşkanlığı strateji ve politikalarıyla uyumlu yapıyoruz çünkü SGK’nin hem hastane hem işverenlerin prim yönüyle hem de emeklilik yönüyle kesintiye tahammülü yok. Bir dakika durduğu zaman tüm Türkiye durur, doğan, vefat eden ve geçmişten hak sahibi olan kişilerin süreçleri. Buradan biz mevzuatlarda tekilleştirmeye gittik. 1/10/2018’den sonra emekliliğe başlayan... Tek şart, tek sisteme dönüşmüş oldu ve biz bu süreçleri planlarken geleceğe de dünyada en iyi uygulama örneklerini çıkarmak...

Tabii ki geçmişten gelen gerek yazılımların yaşlanması gerek teknolojilerin yaşlanması gerekse farklı kurumların birleştirilmesiyle... Altyapı önemli, eğer kaliteli bilişim, altyapı, yazılım yoksa sağlıklı hizmet sunmak mümkün değil.

Biz ele aldığımız hiçbir hizmeti kapatmadık, Sayın Vekilime az sonra teknik arkadaşlar cevap verecekler. Sizin burada önerileriniz bizim ilacımızdır. Niçin? Eksiğimizi, yanlışımızı bilirsek eğer anlatamamışsak anlatırız, eğer eksik kalmışsa onu gideririz. O bakımdan ben tüm saygıdeğer Komisyon üyelerime şahsım olarak teşekkür ediyorum. Her zaman, 7/24 sokakta iner vatandaşı dinleriz, sorunu beklemeyiz biz, sorunu sahada araştırarak çözebiliriz.

Bunu arz ettikten sonra, teknolojinin getirdiği yenilikleri de kullanıyoruz çünkü bu pandemi sürecinde büyük bir altyapıyla tüm kamu kurumlarımıza hizmet sağladık. Ben sizlere böyle bir imkânı bizlere yaşattığımız için de ayrıca minnettarım.

Teknik olarak sorulara geçiyoruz, ben arada müdahil olabilirim.

İsmail Ertüzün Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürümüz, kendisi oldukça tecrübeli, çok iyileştirme yaptı dönüşüm noktasında ama bizim genel hedefimiz kişilerin kendi emekliliğini nasıl biz sistemden izliyorsak kendi parmak ucuyla otomatik, on-line yapıp kurumdan izlemesi, bunu aynı şekilde zaman kaybı olmaksızın sağlık bir yapıya kavuşturmak hedefimizdir.

BAŞKAN EROL KAYA – İsmail Bey, buyurun.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Çok kıymetli sayın vekillerim, saygılarımı sunarak konuşmama başlamak istiyorum.

Sayın Vekilimin sorusuyla arzu ederseniz başlayayım.

Emeklilikte yaşa takılanların dışında prime takılanların da olduğuna ilişkin bir soruları vardı, bunun da sunumda yer alan yaş şartını sağlamış olmasına rağmen emekli aylığı bağlanamayan kişilerle ilgili bir durumdan hareketle söylendiğini tahmin ediyorum. Sosyal Güvenlik Kurumu kurulmazdan önce de hem SSK’de hem BAĞ-KUR’da hem Emekli Sandığında yaş şartını sağladığı hâlde, yeterli primi olmadığı için toptan ödeme yapılma müessesesi vardı. Bu, sosyal güvenlik reformuyla beraber, 5510 sayılı Kanun’la da...

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Geri ödeme mi oluyor bu, primin geri ödemesi?

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Şöyle efendim: Çalışma hayatının büyük bir kısmında sisteme dâhil olmamış, ya başında ya sonunda bir şekilde sistemle temas etmiş ama kanunun aradığı asgari şartları sağlayamıyor. Kanun neyi arıyor? “3.600 gün.” diyor ve “En az 65 yaşını doldurmalısın.” diyor. 65 yaşını dolduruyor ama 3.600 günün yakınına hiç yaklaşmıyor. Bunu doldurma şansı da yok çünkü -Allah bilir ama- kalan ömründe bunu bir şekilde tamamlama şansı olmadığı için zamanında ödemiş olduğu primler bugüne güncellenerek getiriliyor yani aradan geçen o güncelleme katsayıları, enflasyon, TÜFE aktarılarak kendisine peşin, defaten ödenip sistem üzerinde çıkışı sağlanıyor. Kalan ömründe buna aylık bağlanma şansı mümkün değil. Bu, istisnai bir durum, yaygın bir durum değil.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Çözüm bulanabilir mi diye sordum. Yani prim hesapladınız, borçlanarak “Alın, size 500 bin lira veriyorum, bana emekli maaşı bağlayın...”

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Sayın Vekilim, sosyal güvenlik mantığında, geriye dönük borçlanma sistemin çok kabul ettiği bir uygulama değil. Aktüeryal yönden hem genel bütçe üzerinde hem sosyal güvenlik bütçesi üzerinde telafisi mümkün

olmayan zararlara yol açıyor. Onun için, biz borçlanma başvurularında dahi Kurum olarak ya da Bakanlık olarak olumlu görüş bildirmiyoruz çünkü aktüeryal hesaplarda “Ben bunun parasını ödeyeyim, bu kadar hizmeti satın alayım.” kabul edilen bir sistem değil.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Bu, suistimal de edildi geçmişte, öyle hatırlıyorum.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Evet.

Biz bunu mümkün olduğunca yaptırmamaya çalışıyoruz ve gelen bütün görüş taleplerinde de Bakanlık olarak da Kurum olarak da olumlu bir görüş vermiyoruz. Çok istisnai düzenlemeler var borçlanmalarda; askerlik borçlanması gibi, doğum borçlanması gibi, eğitim hayatıyla ilgili olan gibi, çok sınırlı sayıda borçlanmalarla bunu tutmaya çalışıyoruz ve 2008’den bu yana kadar da burada çok fazla taviz verilmedi. Bu, o yönüyle çok değerlendirilebilecek bir husus değil maalesef.

Sayın Vekilim “On günde aylık bağlandı.” dedi; bu, inanın, tesadüf değil, bu gerçekten tesadüf değil. Ben 81 ildeki rakamları da Ankara’dan sürekli kontrol ediyorum, Ankara’da da aylık bağlıyoruz, Genel Müdürlük bünyesinde de bin personelimle aylık bağlıyoruz. 81 ili de günlük kontrol ediyoruz, sapma olan ili mutlaka uyarıyoruz ve cep telefonundan, ortak WhatsApp grubundan uyarıyoruz. Aylık olarak Kurum Başkanımız tarafından yapılan koordinasyon toplantılarında da il müdürlerimiz mutlaka uyarılıyor. Bu tesadüf değil, bu performans.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – Tesadüf demedim, iyi bir şey dedim.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Yok, yok; ben sizin için demedim.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – İkramiye ödemiyorsunuz ama bazı şehirlerin emeklilerine.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Burayı bitireyim, ikramiyeye gireyim, ikramiye özel bir durum.

Sayın Vekilim yine, SSK, BAĞ-KUR, Emekli Sandığının uygulamada farklarının olduğunu söylediler, hangi yıl bunların eşitleneceğini sordular, Sayın Vekilim de benzer bir soru sordu. 2002 Aralık ayında, Hükûmet kurulduktan sonra sosyal güvenlik reformuyla ilgili komisyon çalışmalarına başlandığında tüm statülerin aynı sistem üzerinden yürütülmesi kurgusu yapıldı. 2006 yılına kadar -ben de o dönemde daire başkanı olarak görev aldığım için rahatlıkla söylüyorum- her aşamasında bütün statülerin şartlarını eşit olarak kanunlaştırdık, sizlerin desteği, sizlerin kararıyla ancak Anayasa Mahkemesinden 2 kez memurlar yönüyle iptal yedi “Eski hakları, kazanılmış hakları korumak zorundasınız, bunların statüleri devam edecek.” denildi. 1 Ekim 2008’den sonra devlet memuriyetine girenler dâhil SSK’li ya da BAĞ-KUR’lu olanların tamamının aylık bağlama sistemleri, statüleri tek tip, standart sağlanmış durumda. Ama Ekim 2008’den önce memuriyeti olanlarla ilgili, o dosyalar tam pasife uğrayıncaya kadar bu farklılık devam edecek.

ABDURRAHMAN BAŞKAN (Antalya) – On-on beş sene devam edecek.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Birazcık daha fazla devam eder efendim çünkü biz dosya sahibinin vefatıyla o dosyayı pasife ayırmıyoruz. Avrupa’da olmayan bir uygulamayla, o dosyada, geride kalan eşlerine, kız yetimlerine, malul erkek çocuklarına, onların ömrü boyunca babalarından ya da annelerinden aylık ödemeye devam ediyoruz. Dolayısıyla onların tam pasife ayrılması biraz zaman alır.

Bir diğeri malullerle ilgili. 15 sağlık kurumumuz var illerde, Ankara’da Genel Müdürlükte de ayrıca bir sağlık kurulu var ve bunların da kararlarını denetleyen ya da itirazları kontrol eden Yüksek Sağlık Kurulu var. Sağlık Bakanlığıyla da bir araya geliyoruz çünkü bize gelen şikâyetlerin büyük bir kısmı

Sağlık Bakanlığındaki o sirkülasyonun yavaş olmasından kaynaklı, bizde bir gecikme söz konusu değil. Gecikme bizde de yaşanırsa müdahil oluyoruz, bazen iş yüküyle karşı karşıya kalıyoruz, pandemi sürecinde zaman zaman yaşadığımız dönemler oluyor. Ama Sağlık Bakanlığı da bu konuda bizim istediğimiz raporların şekilleriyle ilgili 81 ilde bulunan tüm sağlık kurum ve kuruluşlarına pratik çözüm için raporları, istediğimiz belgeleri tek tip olarak gönderip bunların ivedilikle SGK'ye dönüşlerinin temini için onlar da ellerinden geleni yapıyor. Bu, yılbaşından bu yana yaptığımız görüşmelerin bir sonucu ama toplumun en hızlı aylık alması gereken, mağdur olan kesimi maluller olduğu için bu konudaki şeyi de takibe devam edeceğiz.

Sayın Vekilimin yaşlılık aylığının yeterliliği konusunda bir eleştirileri oldu. Tabii, ben bulunduğumuz seviye anlamında söyleyebilirim; hem bir soruda da ortalama aylıklarla ilgili bir soru olmuştu, onun cevabını vereyim. Evet, alt sınır 2.500 lira; ocak ayında sizlerin desteğiyle 1.500 liradan 2.500 liraya yükselttik. 1 milyon 282 bin civarında vatandaşımız 2.500 lira civarında aylık alıyor. Bu aylıkları alanların büyük bir kısmının hizmet süreleri minimumda yani kanunun aradığı, on yıllık çalışma süresinden sonra hemen emekliliğe ayrılanlar.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Ölüm aylığı...

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Ya da ölüm aylığı ya da kazançları -ki aylığı doğrudan etkileyen şeyler- minimumda, asgaride bildirilenler yani onun üstüne çıkan bir grup değil. Ortalamalarına baktığımız zaman, 4/A'da ortalama 3.746 lira şu anda ödediğimiz, temmuz zammı hariç, bunun üstüne bir de temmuz zammı gelecek; 4/B yani BAĞ-KUR'lular 2.927 lira; 4/C, devlet memurları 5.573 lira.

BAŞKAN EROL KAYA – Tamam mıyız?

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Arife Hocamın bir sorusu oldu. Şimdi, ölüm aylıklarıyla ilgili Sayın Başkanım bir konuyu arz etti. Pandemi döneminde ne yaptığımızı kısaca, isterseniz birkaç cümleyle anlatmak isterim. Pandemi, malum, şartların zorluğundan dolayı evden çıkamayan bir toplumduk hepimiz dünyayla beraber. Bu arada vefatlar da olduğu zaman biz her pazartesi Nüfustan ölüm kayıtlarını çektik, özellikle devlet memuru emeklilerinde. Ölüm kayıtlarını bizdeki kayıtlarla karşılaştırdık, eğer dul kadının, yetimin aylık hakkı varsa onun herhangi bir müracaatını almadan aylığını bağladık ve gönderdik; henüz cenazenin acısını yaşarken aylığı gitmişti. Bunu yaygınlaştırmak devam ettirmeye çalışıyoruz. Şu ana kadar 59 bin kişiye bu şekilde aylık bağladık, herhangi bir problem de yaşamadık çünkü dijital ortamda hem SGK hem Nüfus birbirini görüyor. O sizin “ölüm desteği” dediğiniz Sayın Vekilim, ölüm yardımını da bu ödemeyle beraber bankalarına göndertiyoruz.

Yine, Sayın Vekilimin pandemi sürecinde konutta ödemeyle ilgili... Konutta ödeme, PTT'yle yaptığımız anlaşma gereği, herhangi bir şart aranmaksızın, herhangi bir bedel de ödenmeksizin konutlarına isteyen emeklilerimizin ya da dul, yetimlerinin evine götürüp PTT tarafından ödeniyor; bu uygulama var, devam da edecek, burada bir şeyimiz yok.

Sayın Vekilim, yine, ortalama maaşlarla ilgili... Sayın Bakırlioğlu Vekilim, ortalama maaşların dışında sayıları da arzu ettiniz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Yani demek istediğim, 2.500 ile 3.500 arasında... 2.500 artı...

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Onu, uygun görürseniz Başkanım, Komisyonumuza yazılı olarak gönderelim çünkü şu anda elimde öyle bir verim yok.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Tamam, iyi olur.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Sosyal güvenlik destek primiyle ilgili bir sorunuz oldu. Evet, 2016 yılından önce yüzde 15, önce yüzde 10’a indirildi, sonra da tamamen kaldırıldı yani “Kendi serbest meslek faaliyetini gösterenler -bu, hekimler de olabilir, avukatlar da olabilir- emekliliklerinde bu primi ödemesinler.” diye bir karar alındı. Bağımlılarda yani hizmet akdine tabi çalışanlarda bu prim kesintisi devam ediyor. Bu sizin bahsettiğiniz doktorlara yaptığımız ek ödeme. Eğer bir hastanede 4/6 çalışıyorsa, evet, bu kesiliyor, kanunun maalesef mevcut hükmü bu. Kendi muayenehanesinde devam ediyorsa kesilmeden ödenmeye devam ediyor. Bu ödeme de SGK bütçesinden değil, Maliye hazinesi adına ödediğimiz faturalı bir ödeme.

MUSTAFA ESGİN (Bursa) – Bunu değiştirmek için ne yapmak gerekir?

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – O paketle ilgili bir çalışma daha var. Birkaç soruda dün Genel Kurulda bu görüşüldü malum. Sanırım bundan sonra birkaç değişik de örnek geldi. Hani belediye başkanlığı yapmış doktorluktan alamıyor; bir çalışma yürütülecek sanırım. Ama Maliyeyle bir araya gelmemiz lazım yani benim kurumumun bütçesinden çıkmadığı için buna...

MUSTAFA ESGİN (Bursa) – Gerçekten, bu konuda bir mağduriyet var yani onun giderilmesi anlamında söylüyoruz.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Yani “Eşitlik yok.” denilebilir ama burada şöyle bir şey var: Eğer o kesintiyi kaldırırsanız kamudaki emekli sayısı çok hızlı artacak, emekli doktor sayısı çok hızlı artacak.

Sayın Başkanım, bana yöneltilen sorular emeklilik yönüyle bunlardan ibaretti. Eğer başka sorunuz varsa onları da cevaplamaya çalışayım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EROL KAYA – Teşekkürler.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN EROL KAYA - Bu konuyla alakalı mı?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Evet, bu konuyla alakalı.

BAŞKAN EROL KAYA – Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Şimdi, görüş almak için, sizin fikrinizi almak için bir soru soracağım. Sahada yapmış olduğumuz çalışmalarda, özellikle esnaflarla bir araya geldiğimiz zaman 4/B’li olanlarda 9.000 gün prim yatırılması söz konusu.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN - Evet.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Esnafın yanında çalışan sigortalı, 4/A konumunda olanın da 7.200 gün prim yatırması lazım.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Evet.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Şimdi, esnaflarımız şunu söylüyor: “Ya, benim yanımda çalışan arkadaşım, mesai arkadaşım 7.200 gün prim yatırdıktan sonra emekli olmayı hak ediyor fakat ben 9.000 gün prim yatırmak zorundayım.” diyor. Yani bu hakkaniyetli midir? Sizin kendi görüşünüzü soruyorum. Yani tartışılması gerekir belki. Şöyle bir şey de geliyor bize: Ya, işte, gününü doldurduktan sonra hâlen daha prim ödemeye devam eden -işyeri açık olduğu için- esnaflar var. “Ya, hiç değilse ben genel sağlık sigortamı yatırıyım ama emeklilikle olan kısmını yatırmamam.” tarzında

bize bu yönde talepler geliyor. Bu konudaki görüşünüz nedir? Yani böyle bir sistem olabilir mi? Prim gününü dolduran bir esnafımız daha sonra genel sağlık sigortası primini yatırıp sağlık hizmetlerinden faydalanıp günü geldiğinde de, yaşı geldiği zaman da veyahut da dükkânı kapattığı zaman da emekli olabilir mi?

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN - Sayın Vekilim, burada tabii, prim borcu olduğu için sağlıktan faydalanamama gibi bir durum söz konusu değil. Sayın Cumhurbaşkanımızın yayınlamış olduğu kararname çerçevesinde, 31/12/2022 tarihine kadar prim borcu olan herkesin -üniversite hastaneleri dâhil- devletin hastanelerinin tamamında herhangi bir bedel ödemeksizin tedavilerini yaptırmaları mümkün. Yani BAĞ-KUR’lu esnaf “Ben prim borcumu ödeyemiyorum, genel sağlık sigortasından faydalanamıyorum.” diye son on altı-yedi yıldır söyleyemez çünkü hep kararnamelerle önce...

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Yok, onu söylemedim zaten ben, onu söylemedim.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Yok, yok. Yani burada bir mağduriyetleri yok. Şundan dolayı söylüyorum: 9.000 prim ödeme gün sayısı BAĞ-KUR’unun yanında devlet memurları için de geçerli. Sigortalılar için 7.200 olması onların dezavantajlı olmasından, çalışan olmasından kaynaklı. Bu hem sosyal güvenlik reformu sırasında çok uzun süre tartışılan bir konu. Avrupa örneklerinden de hareketle bu 9.000 de oluşturulurken ya da 7.200 oluşturulurken sadece ülkemizdeki şartlar değil, Avrupa’daki benzer durumlardan da hareketle bu oluşturuldu ve Anayasa Mahkemesine gittiğinde de iptale yönelik bir karar verilmedi. Dolayısıyla, burada 9.000’in dışında bir rakam belirlenmesi, sosyal güvenlik yönüyle doğru olmaz diye değerlendiriyorum; kendi şahsi fikrim. Çünkü ne kadar uzun süre sisteme prim ödersek ne kadar uzun süre çalışırsak bu sistem de o kadar sağlam temellere dayanacaktır.

Biliyorsunuz -hep klasik olarak söylenir- 4 çalışanın 1 emekliyi finanse etmesi ancak sağlıklı bir aktüeryal sistemi gerektirir ama bizde 1,8-1,9 bandında, bizi zorluyor. Bu da sistemin ayakta kalmasında, bazı adımları atmasında temkinli karar verilmesini gerekli kılıyor. Ama 9.000, bunun altı olmamalı. Avrupa örneklerine baktığımız zaman çok daha fazla sürelerle... Bugün herhangi bir Avrupa ülkesine gittiğiniz zaman “65 yaş artı altı ay” diye ilaveler yaptığını görürüz ve prim ödeme zorunluluğu vardır. Dolayısıyla 9.000’in altında bir düzenleme uygun olmayacaktır diye düşünüyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN EROL KAYA – Teşekkür ediyoruz.

1,8 mi dediniz?

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – 1,8-1,9.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Bu, 4/A, 4/B, 4/C, hepsi için geçerli değil mi?

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Hepsi birlikte, evet.

SGK AKTÜERYA VE FON YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI AYÇA ALTINDAL – Şu anda 1,92.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Peki, beklentiniz ne? Türkiye çok hızlı şekilde yaşlanıyor, önümüzdeki süreç için yapmış olduğunuz bir çalışma mutlaka vardır. Beklentiniz ne? Bu artar mı azalır mı, öngörünüz ne?

BAŞKAN EROL KAYA – Buyurun Cemal Bey, sizin sorunuzu da alalım, birlikte cevap versinler.

CEMAL BEKLE (İzmir) – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyoruz sunum için.

Salgın döneminde bizim çok gündemimizdeydi, daha sonradan piyasalar açılınca yine geriledi. Özellikle gece hayatında çalışan müzisyenlerimizin, sanatçılarımızın maalesef, çok uzun yıllar çalıştığını ama gününbirlik çalıştığını biliyoruz ve hiçbirinin sigortası da yok veya çoğunun sigortası yok.

Salgın döneminde “Müzik Susmasın, Müzik Hayattır”la 10 binden fazla müzisyene bir şekilde destek olduk ama o zaman kendileri de gördü, hatta bununla ilgili birçok platform da kuruldu. “Piyasalar normale döndüğünde sigortamızla ilgili bir çalışma yapılsın.” denildi. Kültür Bakanlığımızla da, Sayın Bakanımızla da görüştük. Bu konularla ilgili bir çalışmanız var mı? Yani kırılğan ve dezavantajlı grupların... Hâlihazırda belli bir yaşa kadar çalışan ama takdir edersiniz ki belli bir yaştan sonra da giderek hayatta gençler tarafından, yeni yetişen nesiller tarafından yerleri alınan gruplar bunlar. Ve sayıları da... Başkanım, biz sadece salgın döneminde, 12 bine yakın müzisyene “Müzik Susmasın”la destek olduk, bu benim bildiğim rakam, bunun çok daha üzerinde... Bunlarla ilgili bir çalışmamız var mı? Önceki yıllarda olmuştü; müzisyenliğini ibraz edenlerle, çalıştığını ibraz edenlerle ilgili bir sigorta girişı yapılip o aradaki fark ödenmiş ama suistimale uğradığı için kaldırılmıştı. Böyle bir çalışmamız yeniden gündeme getirilebilir.

BAŞKAN EROL KAYA – Evet, teşekkür ediyoruz.

Buyurun Sayın Ertüzün.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Müzisyenlerle ilgili... Sürekli irtibat hâlindeyiz, dernekler de geliyorlar ama burada istenilen şey demin arz ettiğim gibi geriye dönük borçlanma. Geriye dönük borçlanmayı artüeryal olarak biz uygun görmediğimiz gibi, o gruba da uygun görmüyoruz. Ama bundan sonraki süreçte primini düzenli ödemelerine de kanun imkân veriyor -5510’da ek-6’da- taksi şoförleri gibi yapabilecek bir ortamları var.

CEMAL BEKLE (İzmir) – Bu yaklaşımla bunu çözemeyiz çünkü bunların çoğu yaşlı Sayın Başkanım. Maalesef, bu çok ciddi bir nüfus konumunda.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – 65 yaş aylığı alıyor çoğu tabii, onu da söyleyelim, 1.084’tü en son yanlış hatırlamıyorsam...

BAŞKAN EROL KAYA – Peki, Cemal Bey, teşekkür ediyoruz.

Soruların cevaplarını alıyoruz arkadaşlar.

SGK EMEKLİLİK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL ERTÜZÜN – Aktüeryal yönden...

BAŞKAN EROL KAYA – Her şeye cevap vereceğiz diye... Sonradan da açıklama gönderebilirsiniz, onu not edelim.

Buyurun.

SGK AKTÜERYA VE FON YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI AYÇA ALTINDAL – Sayın Başkanım, izin verirseniz...

BAŞKAN EROL KAYA – Buyurun.

SGK AKTÜERYA VE FON YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI AYÇA ALTINDAL – Şimdi, genel olarak borçlanmayla ilgili Kurumumuza talep hep geliyor. Sanatçılar bunun bir paydaşı, tarım da çalışanlar olsun veya primini ödemiş, primini tamamlayamamış ama yaşı 65’e gelmiş vatandaşlarımız olsun, hep bir talep geliyor. Ama borçlanma mantık olarak hem istihdamı... Yani çalışmaya da aykırı bir mantık. Nasıl söyleyeyim... Şimdi, siz diyorsunuz ki “Sen çalışma, çalışma; gel 65 yaşına, primini öde, emekli ol.” Şimdi, hani bu şekilde bir sistem yürütülebilir mi? Yürütülmesi zor. Niye zor? Şimdi, biraz önce Genel Müdürüm de söyledi, 4 çalışanın 1 emekliyi finanse etmesi gerekirken Türkiye’de hâlihazırda 2 çalışan 1 emekliyi finanse ediyor. E, bunun sonucu olarak da bizim emekli aylıklarımız ister istemez istenilen seviyede değil, aslında bunun sonuçlarından kaynaklanıyor. Hani, biz bu tip uygulamaları teşvik ettiğimizde sistemi bozuyoruz hem insanların düşüncesini de bozmuş oluyoruz yani insanların kafasındaki düşüncüyü bozmuş oluyoruz. “Ben çalışmayayım.” ya da...

CEMAL BEKLE (İzmir) – Ben bu mantığı çok rahat anlayabiliyorum, bir sıkıntı yok yani dünya örneklerini de üç aşağı beş yukarı biliyorum, dediğinizi de anlayabiliyorum ama hani, benim söylediğim, böyle bir sıkıntı var, sahadan bize çok fazla geliyor ve bu insanların hiçbiri çalışmamış da değil yani sanatçı kimliği olan kişiler. Ben sizi anladım, çok teşekkür ediyorum. Bununla ilgili bir çalışmanız var mı diye merak etmişim.

BAŞKAN EROL KAYA – Sayın Bekle, söz vermedim zaten. Yani bu korsan bildiriye de sükût bir şekilde dinledim yani.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Ama cevabı açmak için... Hani “korsan” demesek de...

BAŞKAN EROL KAYA – Hayır, kayıtlara geçmesi bakımından mikrofonu kullansak iyi olur yani.

NAZIR CİHANGİR İSLAM (İstanbul) – Mesela, burada kimse Bakanlığı sorgulamıyor, Bakanlığın burada bir suçu yok mu? Adam yıllarca çalışmış, sigortasız çalışmış, para almış, cebine koymuş...

BAŞKAN EROL KAYA – Evet, devam ediyoruz arkadaşlar, yeni bir korsan bildiri var gibi geliyor.

Devam edin lütfen.

SGK AKTÜERYA VE FON YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI AYÇA ALTINDAL – Ekleme olarak şunu ekleyebilirim: Hani, borçlanma... Şimdi, vaktizamanında primini almakla yani çalıştığı dönemdeki... Mesela kişi çalışmaya 1990’da başladı ve 2020 yılına kadar çalıştı. O 1990 yılındaki primi almakla, gelip son anda “Ben 2020’de emekli oldum.” dediğindeki primi almak mali açıdan bizi eksiye döndürüyor ve kişi sayısı arttıkça da mali açıdan sürdürülebilirliğimizi olumsuz etkiliyor; bunu söyleyebilirim.

Onun dışında benim ekleyeceğim başka bir şey yok Sayın Başkanım.

BAŞKAN EROL KAYA – Teşekkür ediyorum.

Arkadaşlardan başka söz almak isteyen var mı?

Buyurun, kendinizi de tanıtır lütfen.

SGK GENEL SAĞLIK SİGORTASI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI EMRE AYDIN – Sayın Başkanım, değerli hazırım; Doktor Emre Aydın, Genel Sağlık Sigortası Genel Müdür Yardımcısıyım.

Ben de sağlıkla ilgili kısaca not aldığım hususlarla ilgili bilgi vermek istiyorum, özellikle yoğun olarak sorulan bu hasta alt bezi ve tekerlekli sandalyelerle ilgili. Bunlar, ayaktan tedavi sağlanan kişilerce kullanılan malzemeler olup fiyatları, evet, güncel olarak çok düşük seyrediyordu, 8/2/2022 tarihinde hasta alt bezlerine yüzde 36’lık bir fiyat artışı yapıldı. Son yapılan düzenlemelerle -bunlar tabii ki medikal marketlerden ve medikal eczanelerden sağlanıyordu- işte, anlaşmalı medikal market veya eczaneyse onlar tarafından, değilse hastalar kendi ceplerinden karşılayıp bedellerini fatura karşılığı kurumdan talep ediyordu. Bu uygulamadan 1 Temmuz 2022 tarihi itibarıyla nakdi ödemeye geçtik. Artık hastalarımız nakdi ödemeye, aldıkları bu ödeme karşılığında grosmarketlerden daha düşük fiyatlardan bu hasta alt bezlerini karşılayabilir hâle geleceklerdir. Bunlarla ilgili müracaatları aldık, bu müracaatların kolaylaştırılması adına da gerekli tedbirleri aldık. İnşallah bu sorunu bir şekilde çözmüş olacağız.

Tekerlekli sandalyeyle ilgili de standart için 550, hafif manuel pediatrikler için 1.320, akülüler için 3.750 şu an hâlihazırda geri ödeme fiyatı olup bu konuda, piyasadan bu fiyatlara temin edilebildiği bilgisi alınıyordu ama güncel durumda bunların da fiyat artışlarıyla ilgili gerekli komisyonlarda değerlendirme çalışmaları devam etmektedir.

Yine, son zamanlardaki, ilaçlara gelen fiyat artışlarından dolayı bu ilaçlardan eş değer uygulaması kapsamında oluşan fiyat farklılıklarından dolayı belki bir nebze vatandaşlarımızı yormuş olabilir ama bunlar katılım payları değil, bunlar... Başkanımızın da arz ettiği gibi raporlu ilaçlar kapsamında katılım payları zaten alınmıyor ama işte, tercihe bağlı, eş değer fiyat uygulamasından dolayı bir fiyat farkı çıkmaktadır.

Yine, şeker ve tansiyon gibi bazı kronik hastalıklarda kullanılan ilaç sayılarıyla ilgili bunların artırılması veya ödenmemesiyle ilgili... Avrupa’da ve dünyada geri ödemede bulunan ilaç sayısı olarak Türkiye çok örnek ülkelerden biri. Şu an hâlihazırda 7.995 ilaç yurt içi ilacı, 389 da yurt dışı ilacı olmak üzere ilacımız geri ödeme kapsamında. Bunun 529 tanesi hipertansiyon, 228’i diyabet ilacı. Özellikle bahsedildiği için bahsetmek istiyorum.

Onun dışında, fizik tedavi uygulamalarıyla ilgili vardı, bunların kısıtlamalarıyla ilgili. 30 seansa kadar herhangi bir sözleşme kapsamındaki kamu veya özel sağlık hizmeti sunucusunda fizik tedavi uzmanınca, 31 ve 60 seans arası sağlık kurulu raporuyla karşılanıyor, 60 ve üzeri ise, seans uygulanması gerekiyorsa bunun da üçüncü basamakta düzenlenecek sağlık kurulu raporuyla kurumumuzca bedeli karşılanmaktadır.

Arz ediyorum Başkanım.

BAŞKAN EROL KAYA - Arife Hocam, söz talebiniz mi yoksa başka bir şey mi var?

ARİFE POLAT DÜZGÜN (Ankara) – Soru, bir de ekleme yapmak istedim.

Şimdi, ben önceki önerilerimden, işte, reçetelerin evlere teslim edilmesiyle ilgili talebimi özellikle belirtmek istiyorum, hani bunu dijitalizasyonda yapmanız için özellikle. Yapılabilir mi yani bizim için zor bir uygulama mı? Onu öğrenmek istiyorum, hem de kayıtlara geçsin, sizin fikriniz girsin istiyorum.

Bir de kayıtlarda gördük ya, biraz önce konuştuğumuz gibi kredi çekerek işte emekli olmak isteyenlere bu imkân her zaman var mı?

BAŞKAN EROL KAYA – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakırlıoğlu, söz mü istiyorsunuz?

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Evet, söz istiyorum.

BAŞKAN EROL KAYA - Buyurun.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Şimdi, sizin vermiş olduğunuz verilerden, ülkemizde yaşayan 8 milyon 245 bin 65 yaş üstü vatandaşın 6 milyon 379 bin 742’si bir şekilde Kurumunuzdan maaş alıyor, çeşitli şekillerde maaş oluyor yani yaşlı nüfusun yaklaşık kabaca yüzde 75’i bir şekilde emekli maaşı alıyor. Bir de 820 bin kişi de 65 yaş üstü maaşı alıyor; bunları topladığımız zaman 7 milyon 200 bin kişi. 65 yaş üstü için 1.080 lira galiba devletin vermiş olduğu destek veyahut da maaş, açıkta da 1 milyon kişi kalmış gözüküyor. Yani bu 1 milyon kişi ne 65 yaş üstü maaşı alıyor ne de Kurumunuzdan emekli maaşı alıyor. Bu insanlar kimdir yani onu merak ettim ben. 1 milyon da az bir rakam değil.

Biraz evvel sorduğum soruya cevap alamadım. Yani “Herhangi bir projeksiyonunuz var mı?” diye sordum. Çünkü zaman içerisinde emekliye ayrılma oranı artmıştı ve önümüzdeki süreçte bu daha da artarak devam edecek. Yani şu anda 65 yaş üstü insanlarımızın oranı yüzde 9,7; yüzde 10 fakat 2040 yılında bu yüzde 16’ya çıkacak. Bildiğim kadarıyla, şu anda da yani yapmış olduğunuz ödemeler ile almış olduğunuz primler arasında ciddi farklar var, her ay çok ciddi bütçeden kaynak aktarılıyor. Bu süreç nasıl sürdürülebilecek yani hem bir taraftan yaşlı sayısı artacak, bir taraftan emekliye ayrılan

sayısı ve oranı artacak, öyle bir durum var. Yani bu nasıl sürdürülebilecek? Yani 2080'i düşünmek bile istemiyorum, nüfusun yüzde 25'i yaşlı olacak. Yani burada atılması gereken adımlar nelerdir bu sistemin devam edebilmesi için?

BAŞKAN EROL KAYA - Teşekkür ediyoruz.

Müzeyyen Hanım...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Ben teşekkür ederim sunumuz için.

Şunu sormak istiyorum: Az önce değerli vekilim müzisyenlerle ilgili bir saptama yaptı. Ben, hani, nasıl bir yardım yapıldı bilmediğim için, gerçekten merak ettiğim için soruyorum. Pandemi döneminde nasıl bir yardım yapıldı müzisyenlere?

İki: Kayıtlara geçsin diye söylüyorum, bunun sizinle elbette ilgisi yok ama yani pandemide her şeyin serbest hâle geldiği bu süreçte -gece saat 01.00'e kadar- sadece müzik sektörünün sabahlara kadar çalıştığını bildiğimiz bir ortamda da hâlâ bu yasağın doğru olmadığını da buradan kayıtlara geçsin diye ifade etmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN EROL KAYA – Teşekkür ediyorum.

Evet, cevap için buyurun.

SGK AKTÜERYA VE FON YÖNETİMİ DAİRE BAŞKANI AYÇA ALTINDAL – Şimdi ben sayın vekilimizin “Projeksiyonunuz var mı?” sorusuna cevap vermek istiyorum. Evet, biz zaten Kurum olarak yaşlılığın geldiğinin farkındayız ve buna yönelik de politikalar geliştirmeye çalışıyoruz ama buradan da tabii ki sayın vekillerimizden destek istiyoruz. Hani, şimdi, biraz önce “borçlanma” dersiniz işte mesela, o sürdürülebilirliği biz yapamayız; hani “Sanatçılara borçlanma hakkı verin.” dersiniz o sürdürülebilirlik devam edemez veya “EYT” dersiniz o sürdürülebilirlik devam edemez. Ben burada hani bu konuda vekillerimizden destek istiyorum. Ha, burada yapmamız gereken ne? Hani, tabii, bu Daire Başkanı olarak benim şahsi görüşüm, istihdamı mümkün olduğu kadar bizim arttırmamız lazım, gençlerimizi işe sokmamız lazım. Zaten hâlihazırda İŞKUR tarafından uygulanan 25 tane teşvikimiz var istihdamı arttırmak için, hani Bakanlık olarak zaten bunun farkındayız ve istihdamı arttırmak için 25 tane teşvik uyguluyoruz. Tabii, biliyorsunuz, istihdamın artması bir süreçtir, bir anda olacak bir şey değil ama elimizden geleni Bakanlık olarak yapıyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN EROL KAYA – Teşekkür ediyorum.

Bütün arkadaşlara ve milletvekillerimize çok teşekkür ediyorum.

Sizlere başarılar diliyoruz.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI LÜTFİ AYDİN – Sayın Başkan...

BAŞKAN EROL KAYA – Lütfi Bey, söz mü istiyorsunuz?

Peki, bir cümle, buyurun.

SGK BAŞKAN YARDIMCISI LÜTFİ AYDİN – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; sizlerin sahada çalışmış olduklarınız veya size iletilen konuları bizler değerlendirip bunların varsa çözümü, gerektiği şekliyle çözüme alıyoruz; eğer yoksa en azından bir enformasyon olarak, iletişim olarak, bilgi olarak yanlış bir süreç varsa onları da bilgilendirmiş oluyoruz.

Bir şey de bilgi güvenliği konusunda yaşlıların maaşları verilirken diye... Biz e-devlete taşıdığımız için, şifreyi herhangi bir şekilde vermediği zaman orada da herhangi bir sorun yok ki bilgi güvenliği SGK'nın en üst seviyede, hassasiyetle üstünde durduğu bir yapıdır.

Ben, Sayın Millî Eğitim Bakanlığı Hayat Boyu Öğrenme Genel Müdürümüzün sunumuna ve oradaki çalışmalarına şahsım olarak da teşekkür ve tebrik ediyorum.

Sayın Başkanım, her zaman biz emirlerinize amadeyiz.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN EROL KAYA – Peki, çok teşekkür ediyoruz.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Çok kısa bir soru sorabilir miyim?

BAŞKAN EROL KAYA – Yok. Gözünü seveyim, seninki bitmez.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Mesela, EYT'nin bütçeye veyahut Kurumunuza ne kadar bir yük getireceğini tahmin ediyorsunuz, öyle bir rakam var mı? Bu rakam konusunda çok ciddi spekülasyonlar var, bunu ilk ağızdan duymamız... Bu konuda yani EYT bugün getirilse ne gibi bir yük olacak ki?

SGK BAŞKAN YARDIMCISI LÜTFİ AYDİN – Sayın Vekilim, bizim tabii konumuz, gündemimiz, temamız yaşlılardı, yaşlılara yönelik bir çalışma vardı. Ama biz operasyon süreçleri yöneten ve projeksiyon ortaya koyan bir yapıyız, zaten bu konuya ilgili açıklamalar yetkililerce yapılıyor. Biz görev, yetki ve sorumluluğumuz içerisinde bize düşen neyse onları yapmaya çalışıyoruz.

Arz ederim efendim.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Bu konumuzla da alakalı zaten baktığınız zaman. Yani biraz evvel dedim: “Projeksiyonda ne zorluyor?” “EYT'liler hakikaten zorlayabilir bizi.” dedi, o yüzden sordum ben. Konumuz yaşlılık, bu işin sürdürülebilirliği, ben konuyla alakalı olduğuna inandığım için sordum.

BAŞKAN EROL KAYA – Peki, bunu da not aldık.

AHMET VEHBİ BAKIRLIOĞLU (Manisa) – Yetkili makamlar ne açıklamıştı, ben kaçırırmış olabilirim.

BAŞKAN EROL KAYA – Sayın Bakırlioğlu, bakın, gayet kibar bir şekilde şöyle bir şey söyledi, ben sana tercüme edeyim, diyor ki: “Biz bürokratız, bizim sınırimız burada bitti, sen sağa dön.”

Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, öncelikle Millî Eğitim Bakanlığımıza ve SGK'nin değerli bürokratlarına teşekkür ediyoruz.

Önümüzdeki hafta yani 22... Şöyle bir şey, perşembe günü yaptık ama müsaadeniz olursa, öğleden sonra yaptığımız için İYİ Parti ile AK PARTİ'nin grupları oluyor diye perşembe demiştik; perşembe günleri bazen Meclisin erken bitme ihtimali oluyor, çarşamba günleri devam edelim.

Önümüzdeki hafta, 22 Haziran Çarşamba saat 14.30'da Adalet Bakanlığını, TÜİK ve Dünya Yaşlanma Konseyi Başkanı Kemal Bey'i davet edeceğiz.

Bir de ben kendi durumumla ilgili bir şey arz etmek istiyorum Komisyonumuza. (TÜRKPA) Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamenter Asamblesinin kongresi var, Kırgızistan'da olacağız Meclis Başkanımızla beraber. Yani müsaadeniz olursa...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Bizi de götürürseniz müsaademiz olur Başkanım.

BAŞKAN EROL KAYA – Söylerim Başkana.

Şimdi, şöyle: Süremiz sınırlı olduğu için Komisyonun ara vermesini istemem. Başkan Vekilimiz veya Başkanlık Divanının takip edeceğini ifade edeyim.

Uygun görürseniz, önümüzdeki hafta bulunamayacağımı, sizlere özürle beyan ediyorum ama bu nazik talebinizi Meclis Başkanına iletteceğim.

Çok teşekkür ediyorum.

Toplantıyı kapatıyorum.

Kapanma Saati: 16.45

